

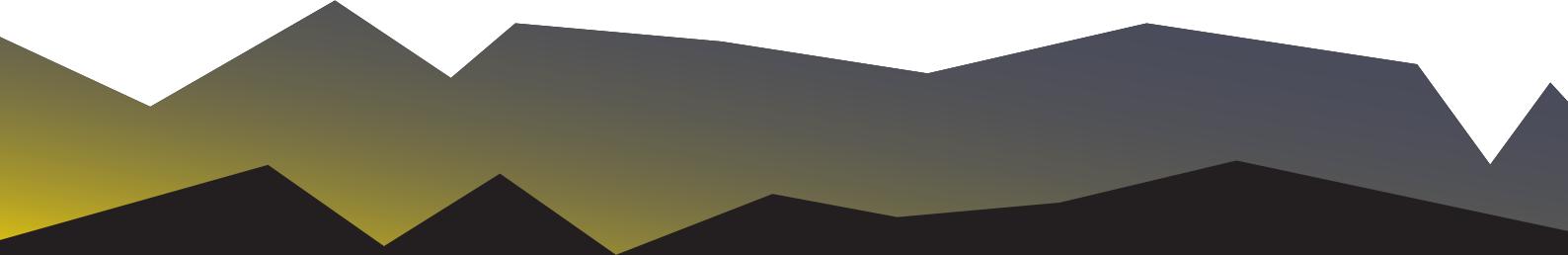
IAIN AGUS NA DROGAICHEAN

FILEANTA

 Stòrlann
Nàiseanta na Gàidhlig

An t-Eilean Sgitheanach, 2001

1. Anns an Ostail

Bha Iain leis fhèin ann an ostail Àrd-sgoil Phort Righ. Bha e leth-uair an déidh ceithir agus an latha-sgoile seachad. Laigh e air an leabaidh. Chluinneadh e na gillean eile is iad a' cluich ball-coise a-muigh air an raon-chluch. Smaoinich e gun deigheadh e a-mach còmhla riutha, ach chuir Muff stad air an smuain sin.

B' e Muff an luch aige, luch gheal le sùilean beaga cruinn, pinc. Bha e ga cumail ann an ceidse anns an drathair ri taobh na leapa. Bha e an aghaidh nan riaghailtean peata a bhith aig sgoilearan san ostail, ach gu ruige seo cha deach breith air.

Bha gaol mòr aige air Muff. B' àbhaist dha a cur na phòcaid – pòcaid a sheacaid – agus a toirt do na clasaichean anns an sgoil. Cha robh e a' cur dragh sam bith air Muff i a bhith na phòcaid. Ach aon latha anns a' chlas Matamataig, an clas aig Mgr Òg, leum i a-mach air an lèar agus siud i a' falbh am measg nan casan.

B' ann an uair sin a thòisich an spòrs. Cha robh Mgr Òg, a' tuigsinn dè dh'adhbharaich an an-fhois agus a' ghàireachdann. Bha Iain ag ùrnaigh nach fhaiceadh e Muff. Gu fortanach chan fhaca. Chaidh an luch a-steach do bhaga-

sgoile Domitan, gille a bha cuideachd a' fuireach san ostail agus bha aigesan de chiall am baga a dhùnadh.

"Seas," thuirt Mgr Òg ri Casper, gille làidir le falt ruadh. "Carson a tha thu a' gàireachdainn?"

"Bha mi a' smaoineachadh gum faca mi luch...," arsa Casper.

Bha cridhe Iain na shlugan. Dh'fhàs an clas sàmhach.

"... Ach feumaidh gun robh mi ag aisling," thuirt Casper an uair sin.

Cha mhòr nach cluinneadh tu gach anail mar aon gan leigeil a-mach leis cho toilichte 's a bha iad. Airson mionaid bha iad a' smaoineachadh gun robh Casper a' dol a dh'innse.

Bha Mgr Òg na dhuine àrd. Sheas e os cionn Casper is e a' coimhead sìos air. Shuidh Casper. 'S e duine socair, foighidneach a bh' ann am Mgr Òg. Bha nàdar spòrs ann cuideachd.

"Bha thusa ag aisling gun robh thu a' faicinn luch, 's bha an clas uile a' gàireachdainn. Uill, uill, nach eil sin neònach." Thionndaidh e ris a' chlas. "Am faca duine eile luch?"

Cha tuirt duine guth. Chaidh na cinn sìos. Bha a h-uile duine a' sgriobhadh.

Rinn Iain fiamb-ghàire beag ri Domitan agus chuir esan cuideachd a cheann sìos, a' sgriobhadh.

'S e a bha toilichte nach deach breith air. Às dèidh an latha ud cha tug e Muff leis tuilleadh don sgoil.

A-nis bha an luch a' sgriobadh anns an drathair. Bha fhios aige gun robh an t-acras oirre. Thug e a-mach i agus chuir e air an leabaidh i. Thug e dhi pìos càis agus thòisich i air criomadh. Chuala e na gillean a' tighinn air ais bhon bhall-coise.

Bha ceathrar eile anns an dorm còmhla ris - MacDhòmhnaill, Domitan, Casper agus Punto. 'S e an Sgioba a bhiodh aig na gillean eile orra leis gum biodh iad an-còmhnaidh còmhla. Bha iad uile ceithir-deug, bliadhna nas sine na Iain, agus cha leigeadh iad dhàsan a bhith anns an Sgioba idir.

Bu bheag le Iain an ostail. Bhiodh feedhainn de na gillean eile a' tarraing às, ag ràdh gur e buigneag a bh' ann. Bhiodh seo a' dèanamh dragh mòr dha. 'S e Tuff no Tufti a bhiodh aca air, agus bhiodh iad ag ràdh rudan mar "Muff agus Tuff, nach iad a tha rough" agus a' tabhann pìos càis' dha.

Cha robh an Sgioba mar sin idir. Bha iadsan còir gu leòr, ged a bha MacDhòmhnaill fad às agus cruaidh. Ach bha esan mar sin ris a h-uile duine ach na caraidean aige fhèin. 'S e Domitan a b' fheàrr le Iain. Bha esan an-còmhnaidh còir.

"Carson nach robh thu a' cluich?" ars esan nuair a thàinig e a-steach.

"Bha agam ri Muff a bhiathadh."

"Seall dhomh i," ars Punto gu spòrsail agus dh'fheuch e ri grèim fhaighinn air Muff. Chuir Iain a làmh a-mach ga chumail air falbh bhuaipe, ach bha an luch ro luath airson an dithis. Leum i bhon leabaidh agus ghabh i a-mach an doras.

2. Anns an Taigh-bheag

Ruith an luch sios an trannsa agus a-steach don taigh-bheag is Iain air a sàil. Bha Easgann agus Sgait ann an sin. 'S e Easgann an gille a bu lugha air Iain anns an ostail. Bha rudeigin sliogach mu dheidhinn. Dheigheadh e a-mach às a rathad airson a bhith ag èigheach ainmean air. An uair seo thàinig Iain gun fhiosta orra. Bha poca beag aig Easgann na làimh a dh'fheuch e ri shàthadh na phòcaid. Thug Iain an aire gun robh pùdar geal air sròn gach gille. Thug sin air stad greiseag. An uair sin thuirt e, "Am faca sibh an luch agam?"

Nam b' urrainn a bhith, bha Easgann fiù 's na bu ghràineile na 'n àbhaist.

Gu h-obann chrùb e sios agus thàinig e an-àirde le Muff na dhòrn.

"Chan e seo an rud a bha thu ag iarraidh, an e?"

Thuirt e seo le leithid de ghràin na ghuth agus gun do chuir e stad air Iain airson tiotan.

“Thoir dhomh i,” thuirt Iain mu dheireadh.

“Cha toir gus an toir thu gealladh dhomh,” fhreagair Easgann, agus le fiamh-ghàire sliamach, rug e air Muff air earball agus chroch e i os cionn pana an toileat.

Dh’fheuch Iain ri grèim fhaighinn oirre ach chan fhaigheadh e seachad air an dithis eile. Bha gàire ghòrach air aodann Sgait.

“An gealladh,” dh’èigh Easgann.

“Dè an gealladh?” ars Iain na èiginn ’s gun fhios aige cò air a bha e a-mach.

Thionndaidh Easgann ri Iain. Bha lasadh na shùilean. “Geall nach can thu guth ri duine beò mu na chunnaic tu.”

“Na chunnaic mi?” ars Iain ’s gun e fhathast cinnteach dè bha e a’ ciallachadh.

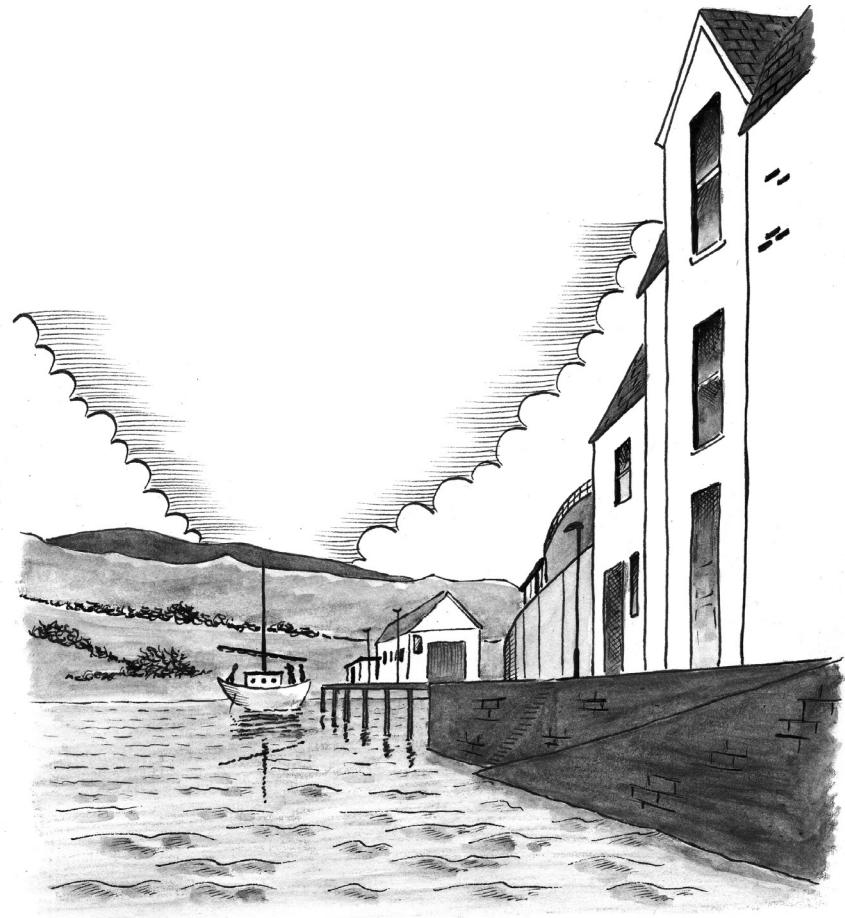
“Glè mhath. Chan fhaca tu càil. Bha sinn ag ithe Sherbet, sin uile, ach na inns dha duine gun robh sinn ag ithe Sherbet. Seo do luch.” Agus thilg Easgann an luch gu làmhan fosgailte Iain.

“Ma chanas tu guth, bidh an luch sin marbh,” dh’èigh Easgann às a dhèidh.

“Agus thusa cuideachd,” chuir Sgait beag ris.

Chaidh Iain air ais don dorm. Bha e faisg air a bhith a’ caoineadh. Bha e a’ sliobadh Muff agus ag ràdh faclan socair rithe, ga cofhurtachadh. Cha robh càil anns an t-saoghal a bu lugha air na duine a bhith dona do bheathaichean. Bha e ag iarraidh air falbh bhon ostail airson greis, a bhith leis fhèin.

Chuir e Muff na phòcaid. Fhuair e an t-slat, dubhan agus an cnogan anns an robh na boiteagan. Dheigheadh e a dh’iasgach airson uair a thìde.

3. Aig a' Chidhe

Nuair a ràinig Iain an cidhe thug e an aire do yacht ri taobh a' chidhe air an robh an t-ainm Am Mary-Jane. Cha robh an còrr bhàtaichean ann. Sheas e san àite àbhaisteach aige air na steapaichean aig oisean a' chidhe agus thilg e an loidhne don uisge. Cha robh dùil sam bith aige gum faigheadh e iasg, ach bha a bhith ag iasgach ga fhàgail ciùin. Dh'fhairich e Muff a' gluasad na phòcaid. Bha e toilichte. Co-dhiù cho toilichte 's a b' urrainn dha a bhith agus fhios aige gum feumadh e a dhol air ais don ostail.

Chuala e guthan a' tighinn bhon yacht. Bha am feasgar ciùin agus cha robh am bàta fada bhuaithe. Cha b' urrainn dha gun an cluinntinn.

"Cha robh còir agad a thoirt dhaibh. Tha thu a' cur an turais againn ann an cunnart," thuirt guth garg.

“Na biodh dragh ort. Cha chan an dithis ud guth. Chuir mi eagal am beatha orra,” thàinig guth cruaidh.

“S math as urrainn dhut sin a dhèanamh,” ars an treas guth.

Bha an uair sin mar gun deigheadh doras a dhùnad agus bha na guthan air am mùchadh. Cha b’ urrainn dha an còrr a dhèanamh a-mach. Ach chuir an còmhradh iongnadh air, gu h-àraidh faclan a’ chiad fhir, “Tha thu a’ cur an turais againn ann an cunnart.”

Bha e a’ gleac ris na faclan sin, agus a’ smaoineachadh air cho neònach ’s a bha Easgann agus Sgait, fhad ’s a rinn e a shlighe air ais chun na h-ostail.

4. Am *Mary-Jane*

Bha sgioba a' *Mary-Jane* gu math toilichte leotha fhèin. Bha iad air a thighinn fad na slighe bho Ghana. Chun na Spàinn an toiseach, an uair sin tarsainn gu Èirinn agus suas cost an iar na dùthcha sin. Às an sin gu Alba agus air an socair suas an oirthir an iar, a' tadhal air puirt bheaga, gus an do ràinig iad An t-Eilean Sgitheanach agus Port Righ. Thug an turas còig seachdainean.

Bha iad toilichte airson nach deach breith orra. Am falach am broinn na yacht bha luchd luachmhòr de chocaine a thàinig à Ameireaga o thùs. Fiach deich millean not dheth. Bha iad a-nis air a' cheum mu dheireadh den turas. Tràth madainn a-màireach bhiodh bhan a' tighinn à Glaschu a bheireadh na drogaichean a dh'Inbhir Nis far an deigheadh an cur air plèana priobhaideach gu Lunnaidh.

"Tha sinn gu bhith nar daoine beairteach," arsa Hardy, duine beag le sùilean biorach dubha, agus e a' suathadh a làmhan ri chèile gu h-aighearach.

“Na can sin gum bi sinn air ais an Lunnaidh,” arsa Toff. “Bithidh. Bidh sinn beairteach an uair sin.”

“Tha thu ceart,” dh’ontach Sgiobair, seann sheòladair a bha air a bhith ann an iomadh tachartas ainmeil. “*Don’t count your chickens*, a bhalaich.”

Bha an triùir aca nan suidhe ann an caban brèagha a’ *Mhary-Jane*, ag òl uisge-beatha agus a’ dol thairis air na planaichean aca. Cha robh riabh a leithid de sgioba air ceangal ri cidhe Phort Rìgh.

‘S ann le Toff, an duine beag bragail sin, a bha am bàta. Chaidh a dheagh ainmeachadh, le a dheise dhaor ghleansach agus a lèine is a thaidh shioda. Chanadh a’ mhor-chuid gun robh e beairteach mu thràth, ach ’s e bha beairteach a’ ciallachadh dha Toff ach gum biodh na milleanan aige anns a’ bhanca.

Cha b’ ann mar sin a bha Sgiobair is aodach robach air agus dòighean a bha a cheart cho robach. ’S ann an Dùn Dèagh a thogadh, e ach bha e a-nis a’ fuireach ann an Lunnaidh far an robh bean fhad-fhulangach gu tric a’ feitheamh ris.

Chaidh Hardy a thogail ann an Glaschu, ged a bha esan cuideachd a’ fuireach ann an Lunnaidh. Bha aodach iasgair air. Duine cruaidh, le sùilean cruaidh. ’S ann ainneamh a dhèanadh e gàire.

Tha mi fhathast a’ smaoineachadh gur ann gòrach dha-rìribh a bha an rud a rinn thu,” arsa Toff ri Hardy.

“Cha robh mi gòrach idir,” ars Hardy. “Tha fhios agad fhèin cho feumail ’s a tha e luchd-cuideachaидh a bhith againn, gu h-àraidh ann an àite beag mar seo.”

Bha iad air aontachadh nuair a thigeadh iad gu port beag sam bith nach deigheadh iad air tir ach cho beag ’s a dh’fheumadh iad. Mar a bu lugh a chitheadh luchd an àite dhiubh ’s ann a b’ fheàrr. Phàigheadh iad gillean òga anns an àite airson stuth a cheannach dhaibh sna bùithtean.

Dh’òl Sgiobair balgam às a’ ghlainne. “Ach chan eil sinn ag iarraidh làn ostail gar cuideachadh. Bha còir agad a bhith air gillean fhaighinn nach robh san ostail.”

“Ach an rud nach eil mise a’ tuigsinn idir,” arsa Toff, “s e carson a thug thu cocaine

dhaibh. Bha siud direach gòrach. Dè ma dh'innseas iad dha na gillean eile?"

Cha robh Hardy bochd cho tuigseach ris an dithis eile. Bhiodh e a' dùeanamh rudan gun smaoineachadh, agus an uair sin bhiodh aithreachas air. Airson an fhicheadamh uair thuirt e , "Dè fios a bh' agamsa gun robh iad ann an ostail, agus co-dhiù, bidh sinn cuidhteas an stuth seo mus tig madainn a-maireach. Nise leigibh leam. Tha sibh ro eagalach. Cha thachair càil."

Bha e a' fàs seachd searbh sgith dhen aon duan a bhith aca. Bha an dithis eile a' faicinn seo, agus cha tuirt iad an còrr. Cha robh dad ann a b' urrainn dhaibh a dhèanamh a-nis co-dhiù. Bha an cron air a dhèanamh.

"Ma thachras..." thoisich Toff, ach cha do chriochnaich e. Tharraing e am mapa a-nuas bhon phreasa os a chionn agus shin e a-mach air a' bhòrd e. Chuir e a chorrag air cidhe Sgonnsair.

"Aig trì uairean sa mhadainn bidh bhan a' feitheamh rinn an sin. Tha oidhche thrang romhainn. 'S fheàrr dhuinn beagan cadail fhaighinn."

Dh'fhuirich iad an-àirde greis às dèidh sin is iad a' bruidhinn air dè dhèanadh iad leis an airgead, agus an uair sin chaidh iad don leabaidh. Cha robh e ach sia uairean.

5. Fathann

Bha Mgr MacLeod, ceannard Sgoil Phort Righ, na sheasamh aig uinneig na h-oifis aige, a làmhan paisgte air a chùlaibh agus e a' coimhead a-mach air an raon-chluich. Nuair a bhiodh rudeigin a' cur dragh air, 's e sin a dhèanadh e. Ged a bha an latha-sgoile deiseil, chluinneadh e èigheach a' tighinn bho thaobh na pàirce – gillean na h-ostail is iad a' cluich ball-coise.

'S e latha brèagha samhraidh a bha ann, ged nach robh e a' toirt aire sam bith don ghrèin a bha a' deàlradh am measg duilleagan nan craobh. B' fheàrr leis gum b' urrainn dha a dhol dhachaigh, a dhinnear a ghabhail agus gèam goilf a chluich. Ach cha b' urrainn. Bha e a' feitheamh ri Mgr Òg, agus ris a' Bhean NicColla.

Na bu thràithe anns an latha bha aon de mhàthraighean na cloinne air fòn a chur thuige, agus i ag ràdh gun robh fathann a' dol mun cuairt gun robh cuid den chloinn ri drogaichean. Cha robh i ag iarraidh a ràdh cò dh'inns dhi air eagal 's nach e

an fhìrinn a bh' ann. Thug e taing dhi airson fònadh agus gheall e gun dèanadh e rannsachadh.

Drogaichean ann am Port Righ! Dè an ath rud? B' àbhaist obair teagaisg air a' Ghàidhealtachd a bhith meadhanach soirbh. Co-dhiù cha robh drogaichean ann. A-nis cha robh àite fon ghrèin far an robh a' chlann sàbhailte.

Thàinig gnogadh chun an dorais.

“Thig a-steach,” dh’èigh e ann an guth sgìth. ’S e Mgr Òg, fear-gléidhidh na h-ostail agus tidsear Matamataig a bh' ann. Thabhairn e sèithear dha, ach b' fheàrr le Mgr Òg seasamh. Thug Mgr MacLeòid dheth a glainneachan agus thòisich e air an glanadh le raga beag, bog.

Dh'aithnicheadh Mgr Òg an ceannard gu math. Droch chomharra, thuirt e ris fhèin. Sin a dhèanadh Mgr MacLeòid nuair a bhiodh rudeigin ga bhuaireadh.

Thàinig gnogadh eile chun an dorais.

“Thig a-steach,” dh’èigh e a-rithist.

’S e a' Bhean NicColla a bh' ann, boireannach sunndach na meadhan aois a bha os cionn na h-ostail.

Chùm Mgr MacLeòid air a' glanadh nan glainneachan. Cha tuirt e guth airson mionaid. Bha an dithis eile a' coimhead air le fiamh gàire, a' feitheamh gus am bruidhneadh e.

Mu dheireadh shuidh e air ais anns an t-sèithir aige. Chuir e air na glainneachan. Bha e a-nis deiseil airson bruidhinn.

“Bheil fhios agaibh air càil mu dheidhinn dhrogaichean?”

Choimhead an dithis eile air a chèile. Rinn Mgr Òg casad bheag.

“Drogaichean?” ars a' Bhean NicColla gu ceasnachail.

“Aithnichidh sibh a' Bhean NicAsgaill?” arsa Mgr MacLeòid.

Ghnog an dithis eile an cinn. Cò nach aithnicheadh? Ma bha fios a dhìth air duine mu rud sam bith a bha a' tachairt ann am Port Righ, cha robh aige ach faighneachd don Bhean NicAsgaill. Bha sròn mhiorbhaileach aice airson naidheachd, agus mar bu trice bhiodh am fiosrachadh ceart.

Chùm Mgr MacLeòid air. "Thuirt i gun cuala i gun robh cocaine aig gillean anns an ostail."

Dh'fhàs aodainn an dithis geal. 'S e Mgr Òg a fhuair a theanga an toiseach.

"Cocaine! Chan eil mi ga chreidsinn."

"Carson?" dh'fhaighnich an ceannard, agus e a' coimhead air gu ceistneachail.

"Bheil fhios agad dè na chosgadh cilò cocaine, meud poca siùcair?"

Chrath Mgr MacLeòid a cheann.

"Chosgadh mu cheud mile not. Airson gram, no aon dòs, bhiodh e faisg air ceud not. Càit am faigheadh gille sam bith anns an ostail airgead mar sin?"

"Agus cò bheireadh dhaibh e anns a' chiad àite?" thuirt a' Bhean NicColla agus an dath a' tighinn beagan air ais gu h-aodann.

Chuir Mgr MacLeòid a cheann na làmhan. "Chan eil fhios a'm, ach tha fhios a'm air aon rud. Chan ann tric a tha a' Bhean NicAsgaill ceàrr."

Thog e am fòn. "Gairmibh clann na h-ostail gu coinneamh ron dinnear – sia uairean. Tha mi ag iarraidh bruidhinn riutha. Chì mi an tig an Dotair Reay. Tha esan eòlach air gnothaichean dhrogaichean. 'S dòcha gum bruidhinn e riutha."

Chaidh an dithis a-mach, a' fàgail Mhgr MacLeòid a' bruidhinn ri a charaid, an dotair.

6. A' Choinneamh

Bha Iain ann an seòmar nan geamannan is e a' cluich teanas-bùird còmhla ri Domitan nuair a thàinig Punto le naidheachd mun choinneimh. Bha aca uile, nigheanan agus gillean, ri dhol dhan t-seòmar mhòr far am biodh iad a h-uile gach oidhche nan suidhe airson uair a thìde a' dùanamh obair-dachaigh.

Nuair a ràinig Iain an seòmar mòr, chunnaic e gun do shuidh an Sgioba faisg air a chèile. Thug e an aire gun do shuidh Easgann agus Sgait faisg air a chèile cuideachd, agus abair gun robh sunnd orra, 's iad a' gàireachdann agus a' fealla-dhà. Shuidh Iain cho fada air falbh bhupa agus a b' urrainn dha.

Bha a h-uile duine a' bruidhinn mun choinneimh. Carson a chaith an gairm còmhla? An e dad a bha ceàrr? Cha robh fios aig duine, ach nuair a chunnaic iad an ceannard, an dotair agus an dithis eile còmhla riutha, thàinig stad air a' ghàireachdann agus a' chòmhradh. Bha aodann Mhgr MhicLeòid trom, dùrachdach. Cha robh an solas

spòrsail, àbhaisteach ann an sùilean Mhgr Òig.

“A bheil fios aig duine carson a chaidh ur gairm còmhla?” thòisich Mgr MacLeòid.
Cha do chuir duine suas a làmh. Sgrùd e na h-aodainnean mu choinneimh, a’ sealltainn
airson duine a bha an-fhoiseil no a bha a’ coimhead ciontach, mus do chùm e air.

“S e rud gu math cudromach air a bheil sinn a’ dol a bhruidhinn ribh. Fhuair mise
fios an-diugh gu bheil cuideigin anns an ostail seo a’ gabhail dhrogaichean air leth
cunnartach.”

Air an fhacal “drogaichean” thàinig drann bho na sgoilearan.

Chuir Mgr MacLeòid suas a làmh. “Cha leig mise leas innse dhuibh, ma gheibh mise
a-mach gu bheil duine anns an sgoil seo ri leithid de dh’obair olc, gun tèid a chur
a-mach às an sgoil mus suath a chasan an lär.” Thuirt e mòran eile, a’ toirt rabhadh
dhaibh mu dhrogaichean agus an cunnart a bha nan lùib.

Fhad ’s a bha e a’ bruidhinn bha Iain a’ faireachdann Easgann agus Sgait
a’ geur-amharc air le nàimhdeas nan sùilean. An toiseach cha robh e a’ tuigsinn
dè bha a’ tighinn riutha. An uair sin thàinig e uile thuige ann am priobadh.

Am pùdar geal! Cha b’ e sherbet a bha ann idir ach droga, air ’s bith dè an seòrsa,
cha robh fhios aige. Sin carson a bha iad cho fiadhaich! Bha iad a’ smaoineachadh
gun do dh’inns esan orra. Aig an aon àm chuimhnich e air na chuala e bhon yacht.
“Cha robh còir agad a thoirt dhaibh, tha thu a’ cur an turais againn ann an cunnart.”
Agus am freagairt bhon fhear eile, “Na biodh dragh ort. Cha chan an dithis ud
guth.”

Thàinig e a-steach air gun robh ceangal eadar an rud a bha Easgann agus Sgait ris
agus an rud a thuirt fir na yacht. Cha b’ urrainn dha dearbhadh gun d’ fhuair iad
drogaichean bhon yacht, ach càit eile am faigheadh iad iad?

Bha an Dotair Reay, duine mòr àrd le aodann còir, a-nis air a chasan is e ag innse
dhaibh cho cunnartach agus a bha drogaichean do shlàinte. Ri thaobh bha Mgr
Òg agus e a’ gnogadh a chinn gu tuigseach an-dràsta agus a-rithist. Thuirt Mgr
MacLeòid mu dheireadh nam faigheadh esan dearbhadh gun robh firinn sam bith
anns an fhathann mu dhrogaichean a bhith anns an ostail gun tigeadh am poileas a
dhèanamh ceasnachadh.

Chuir seo uile eagal air Iain. Chan e gun tigeadh am poileas, ach dè dhèanadh Easgann agus Sgait? Bha iad fhathast a' coimhead a-nall air le fuath agus an cinn a' dol còmhla mar gum biodh iad a' dealbh innleachd na aghaidh. B' fheàrr leis nach robh e riamh air tighinn don ostail, ach cha robh roghainn aige sa ghnothach. 'S ann an ceann a deas an eilein a bha a dhachaigh agus dh'fheumadh feadhainn a bha a' fuireach cho fada air falbh an t-seachdain a chur seachad ann am Port Righ.

Bha a h-uile duine a' bruidhinn mun choinneimh agus mu dhrogaichean. 'S i a' cheist a bha aig gach duine san t-seòmar, "Saoil cò anns an ostail a tha ri drogaichean?"

"Cha leig sibh leas coimhead ormsa," arsa Punto le gàire ri MacDhòmhnaill is Casper.
"Chan e mise a bh' ann co-dhiù."

"Chan e no mise," thuirt Casper.

Mu dheireadh thuirt MacDhòmhnaill, "Cuiridh mi geall gur e breugan a th' ann. Càit am faigheadh duine drogaichean làidir am Port Righ?" Cha robh de dhuinealas aig duine a chuireadh an aghaidh beachd MhicDhòmhnaill.

* * * *

Chaidh Iain air ais gu seòmar nan geomannan agus chuir e fhèin agus Domitan crioch air a' ghèam teanas.

Bha Iain a' cumail sùil a-mach airson Easgann agus Sgait fhad 's a bha e a' cluich teanas, ach cha robh sgeul orra. Às dèidh dhaibh a bhith deiseil, bha beagan mhionaidean ann mus biodh an dinnear ann. Smaoinich e gun deigheadh e suas don rùm aige a choimhead air Muff.

Nuair a dh'fhosgail e an drathair, cha mhòr nach do thuit e.

Bha Muff na laighe air bonn an drathair agus ful a' tighinn a-mach às a beul. Bha cuideigin air a marbhadh.

Thilg Iain e fhèin air an leabaidh agus thòisich e air caoineadh. Cha robh duine anns an rùm ach e fhèin.

7. Sabaid

Bha Iain air a bhith na shuidhe airson greis 's gun fhios aige dè dhèanadh e. 'S e buille uabhasach a bh' ann dha gun robh Muff marbh. Bha e a' faireachdainn gu tur leis fhèin anns an t-saoghal. B' àbhaist Punto a bhith aige na dhlùth charaid, ach cha robh tuilleadh on a thòisich esan a' dol timcheall leis an Sgioba.

Smaoinich e an toiseach gun innseadh e do Mhgr Òg no don Bhean NicColla mu dheidhinn Muff. Ach cha leigeadh an t-eagal dha. Nach robh e an aghaidh nan riaghailtean peata a bhith agad anns an ostail. 'S ann a bhiodh iad a' maoidheadh air agus ag ràdh nach bu chòir dha peata a bhith aige anns a' chiad àite.

Bha e a' tiormachadh a dheoir nuair a nochd Easgann agus Sgait anns an doras.

"Ah! Tufti, a bheil an luch agad marbh?" ars Easgann le braoisgeadh olc air aodann agus mas fhìor truas na ghuth. Ri thaobh bha a charaid, Sgait, leis an aon fhiamh

gàire gòrach a bhiodh air aghaidh gu tric.

Chuir na facail aig Easgann an fhearg air Iain. Chan e gille cruaidh a bha ann idir agus bhiodh gillean a leithid Easgann agus Sgait tric a' gabhail brath air. Ach 's e rud eile bha seo. Sheas e agus e a' toirt an aghaidh orra.

“Tha ... agus 's e sibhse a mharbh i,” thuirt e agus e air chrith, leth leis an fheirg agus leth leis an eagal.

“Ó, sinne an e?” arsa Easgann agus an gàire a' falbh bho aodann, “agus carson a tha thu a' smaoineachadh sin?”

“Thuirt sibh gun robh sibh a' dol ga marbhadh,” fhreagair Iain le deòir na shùilean.

Thàinig an dithis eile na b' fhaisge air is iad ga bhagairt. “Agus dh'innis thusa dha Mgr Òg,” ars Easgann.

“Dh'inns mi dè? Cha do dh'inns mise cail dha Mgr Òg.”

Thug Easgann put dha anns a' ghualainn.

“Dh'inns thu gun robh sinne ri drogaichean, nach do dh'inns?”

“Cha do dh'inns.”

Dh'inns thu,” arsa Sgait.

Phut Iain Easgann air falbh bhuaithe. Ma phut, thòisich an t-sabaid. Cha b' fhada gus an robh iad a' roiligeadh air an lär.

“S e traist a th' annad,” ghlaodh Iain, “a' marbhadh Muff.” Rinn e an gnothach air buille a thoirt do shròn Easgainn, agus thòisich an fhuil a' sruthadh. Thàinig Sgait beag a chuideachadh a charaid agus rug e air casan Iain. Fhuair Easgann a-nise làmh-an-uachdair.

Gu fortanach do dh'Iain, direach mar a bha an dithis a' dol a thòiseachadh air, thàinig Domitan agus Punto a-steach. Tharraing iad an dithis eile air falbh bhuaithe.

“Dè tha a’ tachairt an seo?” arsa Domitan le neart na ghuth.

“Seallaibh, mharbh iad Muff,” dh’èigh Iain ris.

Bha Easgann na sheasamh a-nise le stùirc uabhasach air aodann.

“Cha do mharbh idir,” thuirt e, “ach bha Tufti ag ràdh ri Mgr Òg gun robh sinne ri drogaichean, agus cha robh idir.”

Chunnaic Domitan agus Punto an luch anns an drathair is i na laighe ann an loch beag fala. Choimhead an dithis aca ri chèile ach cha tuirt iad guth. Cha robh gràdh sam bith eadar iad fhèin agus an dithis à dorm a còig.

Chunnaic Easgann agus Sgait gun robh cùisean a’ dol nan aghaidh agus ghlucias iad chun an dorais. “Chì sinn thusa a-rithist,” arsa Easgann gu guineach, agus thug iad an casan leotha.

Chuir Domitan a làmh air gualainn Iain. “Tha mi duilich,” thuirt e ann an guth coibhneil... mu dheidhinn na luch.”

Shuidh Iain air an leabaidh agus na deòir air a ghruidhean ge b’ oil leis. Cha b’ ann tric a bha cuideigin còir ris agus bha an coibhneas a bha an dithis eile a’ sealltainn dha ga fhàgail le cnap na amhaich. B’ fheàrr leis gum b’ urrainn dha a bhith na bu choltaiche ri Domit an. Bha esan cho ciùin, misneachail na dhòigh. Cha robh càil a’ cur dragh air. Agus cha robh na gillean eile a’ tarraing às uair sam bith.

Bhiodh e uaireannan a’ meòrachadh dè bh’ ann mu dheidhinn-san a bha a’ toirt air na gillean a bhith ag obair air. Cho-dhùin e gur ann ro bhog a bha e, gun robh iad a’ faicinn gun robh na bha iad ag ràdh ris a’ dèanamh dragh dha, agus gun robh sin a’ toirt toileachas dhaibh ann an dòigh air choreigin.

“Dè tha seo mu dheidhinn dhrogaichean?” dh’fhaighnich Punto agus e a’ coimhead air gu ceistneachail.

Anns a’ mhionaid sin thuirt e ris fhèin gun innseadh e dhaibh a h-uile càil air an robh fios aige agus mun amharas a bh’ aige gun robh Easgann agus Sgait ri drogaichean. Co-dhiù, cha b’ e amharas a bha ann a-nis. Nach robh Easgann fhèin air a ràdh gun robh iad riutha.

Thiormaich e a shùilean agus dh'innse do Dhomitan agus Punto gach nì mar a thachair. Mar a chunnaic e Easgann agus Sgait anns an taigh-bheag le pùdar air an sròinean; na briathran a chuala e a' tighinn bhon yacht aig a' chidhe agus mar a bha Easgann a' bagairt air is e a' smaoineachadh gun do bhruidhinn esan ri Mgr Òg.

Shuidh Domitan agus Punto air na leapannan aca. Cha tuirt duine guth airson mionaid. An uair sin thuirt Domitan, “Tha mi toilichte gun do dh'innse thu dhuinn. Feumaidh sinn rudeigin a dhèanamh mu dheidhinn ... ach chan eil fhios a'm dè.”

“Feumaidh sinn innse dha MacDhòmhnaill agus Casper,” arsa Punto agus e a' coimhead smaointeachail, “ach dinnear an toiseach.” Choimhead e air uaireadair. “Seall, tha e còig mionaidean fichead gu seachd.”

8. Planaichean

An dèidh an dinneir choinnich an Sgioba anns an dorm a dheasbad na naidheachd a thug Iain dhaibh. Bha esan air fuireach shios an staidhre is e a' coimhead an telebhisein. Bha an seòmar aig Mgr Òg ri taobh seòmar an telebhisein agus bha fhios aige nach cuireadh Easgann no Sgait dragh air fhad 's a bhiodh e an sin.

“Dùin an drathair Punto,” dh’òrdaich Domitan. “Tha mi a’ faireachdainn tinn.”

Bha an luch fhathast na laighe anns an drathair far an do dh’fhàg Iain i.

Bha iad uile a’ faireachdainn duilich airson an companach agus fhios aca cho dèidheil ‘s a bha e air an luch.

“S fheàrr dhuinn innse do Mhgr Òg,” bha Casper ag ràdh.

“Chan urrainn dhuinn,” arsa MacDhòmhnaill, “gus am bi sinn cinnteach. ’S dòcha nach robh Easgann ach a’ tarraing à Iain mu dheidhinn nan drogaichean.”

Ach dè mu dheidhinn an yacht?” arsa Domitan.

“S dòcha gur e ach mac-meanmna Iain a bha sin,” fhreagair MacDhòmhnaill.

“Tha thu ceart,” dh'aontaich Punto. “Cha tuirt luchd na yacht guth mu dhrogaichean. Dh'fhaodadh gun robh iad a’ bruidhinn mu rudeigin eile.”

Chaidh an còmhradh air cis agus air adhart airson greis. Bha iad uile ag aontachadh mu dheireadh gun robh e coltach gun robh Easgann agus Sgait ri drogaichean. Mura bitheadh carson a bheireadh iad ionnsaigh air Iain?

“Tha fhios agamsa dè nì sinn,” thuirt MacDhòmhnaill mar gum biodh e air smaoineachadh air rud annasach.

Choimhead an triùir eile gu far an robh e na shuidhe air an leabaidh.

“Dè?” dh'fhaighnich Domitan.

“Thèid sinn fhèin chun na yacht agus chì sinn a bheil drogaichean aca air bòrd.”

“Sinne,” ghlaodh Punto le uabhas.

“Aidh sinne, carson nach deigheadh?” Chùm MacDhòmhnaill air. “Faodaidh sinn èaladh air bòrd nuair a bhios an criutha nan cadal, faicinn a bheil drogaichean aca, agus ma tha, faodaidh sinn an uair sin innse do Mhgr Og.”

Cha robh an triùir eile cinnteach gum biodh e ciallach a leithid a dhèanamh. Thuirt Casper an rud a bha iad uile a’ smaoineachadh.

“Dè ma thèid breith oirnn?”

Rinn MacDhòmhnaill gàire. “Breith oirnn?” An e nach urrainn dhut ruith? Na can riùm gu bheil eagal ort.”

“Ach dè ma bhios gunnaichean aca?” arsa Domitan agus e a’ gabhail taobh Chasper. Bha fhios aca uile cho dàn ’s a bha MacDhòmhnaill. Glè thric bhiodh aca ri srian a

chur air.

“Ò uill, ma tha eagal oirbh thèid mi ann leam fhìn,” thuirt MacDhòmhnaill ann an guth a bha coma co-dhiù.

Bha gach duine sàmhach airson mionaid. An uair sin thuirt Domitan, agus fhios aige cho doirbh ’s a bha e MacDhòmhnaill a thoirt às a bheachd, “Thèid mi còmhla riut. Cuin?”

“A-nochd aig meadhan-oidhche,” arsa MacDhòmhnaill gu misneachail. “Nuair a bhios Iain agus a h-uile duine nan cadal.”

Airson gun robh Domitan a’ gabhail ri plana MhicDhòmhnaill, dh’ontach Punto agus Casper gun deigheadh iadsan còmhla riutha. Bha iad a-nis deiseil airson planaichean a dhèanamh. Cho-dhùin iad gum biodh e na b’ fheàrr cumail air falbh bhon rathad mhòr air eagal ’s gun tachradh iad air duine a dh’aithnicheadh iad cho anmoch air an oidhche. Thuirt MacDhòmhnaill gum bu chòir dhaibh stocainnean tiuga a chur air am brògan airson am fuaim a mhùchadh nuair a dheigheadh iad air bòrd.

Bha ceist orra a thaobh càit am biodh na drogaichean. Am biodh iad anns a’ chaban far am biodh an criutha nan cadal? Cha robh fhios aig duine.

“Cha leig sinn leas a dhol faisg air a’ chaban,” arsa MacDhòmhnaill mar gum biodh fios aige mu dheidhinn yachtaichean. “Tha dà tholl ann an yacht airson faighinn fon deic, fear anns an deireadh agus fear eile anns an toiseach.”

“Agus dè an uair sin?” arsa Domitan.

“Chan eil ach gum feum sinn a bhith uabhasach sàmhach, agus coimhead fon deic,” fhreagair MacDhòmhnaill. “Feumaidh sinn toirdse,” chuir e ris.

Cha robh an còrr den Sgioba cinnteach mu dheidhinn a’ ghnothaich ach cha robh duine aca airson aideachadh gun robh eagal am beatha orra.

Bha mòran deasbaid ann mu dheidhinn cò dheigheadh an toiseach. Mu dheireadh thuirt MacDhòmhnaill gun deigheadh esan agus dh’ontach Domitan gun deigheadh esan còmhla ris. Dh’fhuiricheadh Casper agus Punto air a’ chidhe deiseil airson an cuideachadh nam feumadh iad ruith.

Bha Casper air a bhith na shuidhe 's gun e ag ràdh mòran. "Na drogaichean seo, cò ris a bhios iad coltach?" dh'fhaighnich e.

Cha robh duine aca eòlach air drogaichean ach thuirt Domitan gun robh e a' smaoineachadh gun robh cainb donn, coltach ri tombaca.

"Ach 's ann geal a bha an stuth a bh' aig Easgann agus Sgait," arsa Punto agus e a' criomadh air ìnean.

"Co-dhiù, mas e drogaichean a th' aca, cha b' fhiach dhaibh tighinn a-steach dhan dùthraig le beagan," thuirt MacDhòmhnaill. "Bidh tòrr dheth ann. Agus aon uair 's gum faic sinn cha bhi againn ach ri ruith."

Chuala iad fuaim a-muigh anns an trannsa. Chuir MacDhòmhnaill a' chorrag ri a bhilean.

"Mas e Iain a tha seo na canaibh guth ris," chagair e. Laigh e air ais air an leabaidh agus thòisich e air leabhar a leughadh.

9. Farchluais

An dèidh dha Iain a bhith a' coimhead an telebhisein airson greis chaidh e suas an staidhre chun an dorm. Stad e gus èisteachd aig an doras, air eagal 's gun robh Easgann agus Sgait air tilleadh. Chuala e na gillean eile is iad a' dèanamh phlanaichean. Cha mhòr gun creideadh e a chluasan nuair a chuala e gun robh dùil aca a dhol air bòrd na yacht. Dh'fhuirich e greiseag ag èisteachd. Cha bhiodh esan gu bràth air smaoineachadh air a leithid a dhèanamh. B' fheàrr leis gum b' urrainn dha a dhol còmhla riutha, ach bha fhios aige nach leigeadh iad leis.

Bha e air tàmailt mhòr a chur air gun do leig iad le Punto a bhith anns an Sgioba agus nach do leig leis-san. 'S e gille ùr a bha ann am Punto. Cha robh e air a bhith anns an sgoil ach airson sia mìosan agus nuair a thàinig e an toiseach chan aithnicheadh e duine. Bha e fhèin agus Iain air a bhith nan deagh charaidean a' chiad trì mìosan gus an do ghabh an Sgioba ri Punto. A-nise, ged a bha e fhathast càirdeil gu leòr, cha robh Iain a' faicinn mòran dheth.

Chuala e fuaim. Bha cuideigin a' tighinn a-nuas an staidhre ann an cabhaig. Chuala e cuideachd seirm mar gum biodh càr poilis. Chaith e air ais sìos an staidhre. Bha grunn ghillean mun doras-aghaidh agus iad air an cur thuige mar gum biodh rudeigin eagalach air tachairt. Chunnaic e carbad-eiridinn aig an doras.

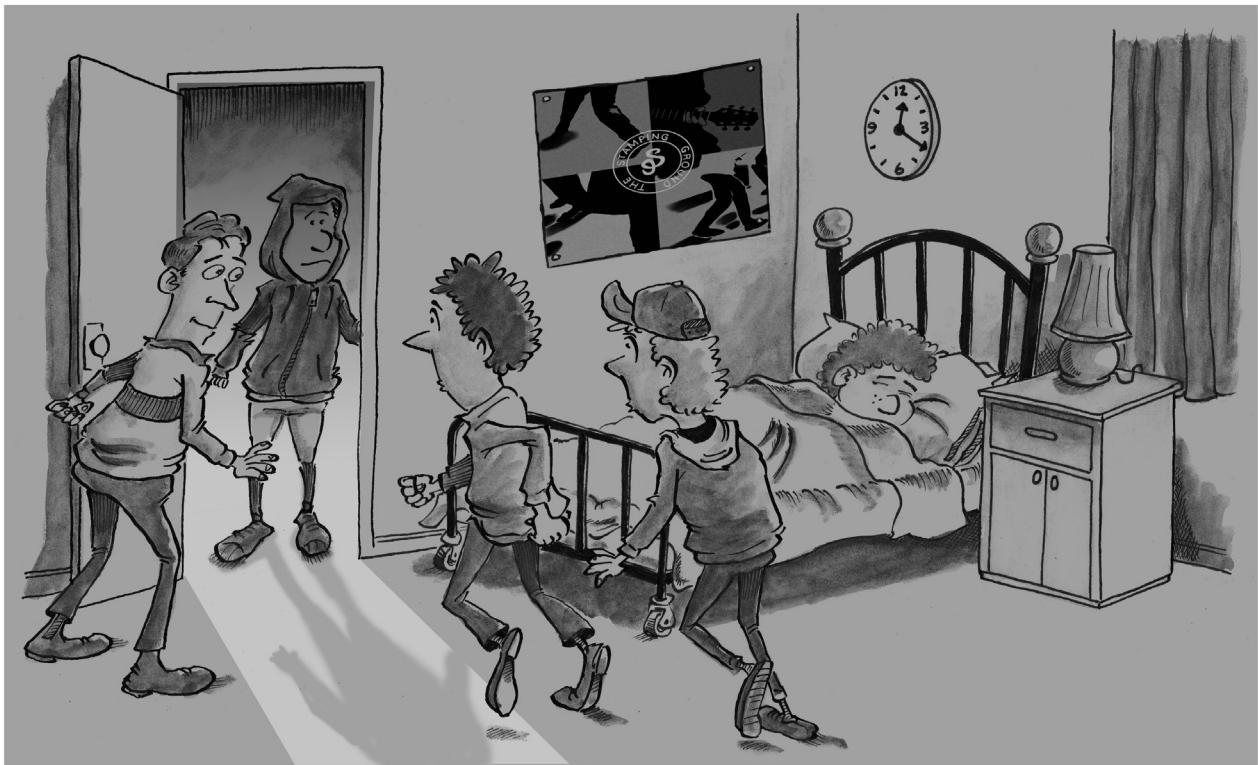
“Dè tha ceàrr?” dh’fhaighnich e de aon de na gillean.

“Tha Easgann tinn,” fhreagair e. “Tha iad ga thoirt dhan ospadal.”

Rinn an naidheachd toilichte e an toiseach. Ach aig an aon àm bha fhios aige gun robh sin ceàrr. Cha bu choir dha a bhith toilichte ged a bha Easgann cho olc ris. Chronaich e e fhèin agus mhiannaich e gum biodh Easgann ceart gu leòr.

Thàinig fir a' charbaid-eiridinn a-nuas le Easgann air sìneadair. Bha aodann mar an anart agus bha e mar gun robh e na chadal. Chaith a' Bhean NicColla a-steach dhan charbad còmhla ris. Bha Mgr Òg ann agus e a' coimhead air leth iomagaineach.

Thill Iain air ais suas an staidhre. Fad an t-siubhail bha a smaointeán nan ruith agus plana a' tòiseachadh air tighinn thuige.

10. Feitheamh

Air sgàth na bha air tachairt le Easgann, bha gillean na h-ostail fadalach a' dol dhan leabaidh. Bha e leth-uair an dèidh deich mus d' fhuair an Sgioba agus Iain an cinn air cluasag. Cha do leig Iain dad air ris an Sgioba gun robh fios aige air na planaichean aca.

Laigh e na dhùisg a' smaoineachadh. 'S e an samhradh a bh' ann agus bha e fhathast beagan soilleir a-muigh. Chitheadh e a' ghealach, agus i faisg air a bhith slàn, ag èirigh os cionn nan craobh. Bha e air a thighinn chun a' cho-dhùnaidh gun leanadh e an Sgioba nuair a dheigheadh iad chun na yacht. 'S dòcha gum b' urrainn dha cuideachadh a thoirt dhaibh. Nach e esan a bha air innse dhaibh mun yacht anns a' chiad àite? Bha a cheart uiread de chòir aigesan ri duine sam bith a dhol air an turas.

Cha robh na gillean eile ag ràdh mòran. Thuir Domitan a-rithist gun cuidicheadh e e làrna-mhàireach gus Muff a thiodhlacadh, agus thuirt na gillean uile oidhche mhath

ri chèile.

An dèidh greiseig leig e air gun robh e na chadal, a' leigeil anail a-steach agus a-mach gu rèidh.

Feumaidh gun robh e co-dhiù deich mionaidean mar sin mus cuala e MacDhòmhnaill a' sanais.

“Iain.”

Thuirt e ainm a-rithist beagan na b' àirde. Cha do fhreagair e.

“Tha e na chadal,” shanas MacDhòmhnaill. “A bheil sibh fhèin nur dùisg?”

“Tha,” thàinig am freagairt bhon triùir eile.

Chuala e iad ag èirigh agus a' cur orra an cuid aodaich.

“An toirdse,” chagair Domitan, “na diochuimhnich an toirdse.”

Chaidh iad a-mach air an corra-biod, a' dùnadh an dorais gu socair air an cùlaibh. Dh'fhuirich Iain a dhà no trì mhionaidean gus an robh e cinnteach gum biodh iad air falbh. Dh'eirich e fhèin agus chuir e air aodach. Stob e an toirdse aige na phòcaid. Bha na solais air anns an trannsa. Thug e sùil air uaireadair – bha e beagan an dèidh mheadhan-oidhche. Choimhead e chun na làimh chlì agus chun na làimh dheis. Bha a h-uile nì sàmhach, gun sgeul air duine.

Rinn e a shlighe chun an dorais-teine. Bha e beagan fosgalte, mar a dh'fhàg an Sgioba e airson leigeil dhaibh faighinn air ais a-steach. Chaidh e sios an staidhre iarainn, agus ghabh e gu cùl na h-ostail am measg nan craobh. Chitheadh e gun robh solas fhathast air ann an seòmar Mhgr Òig.

Chùm e air tro na craobhan gus an do ràinig e an rathad. Chitheadh e na gillean eile pìos math air thoiseach air. Bha iad a' sealtainn air ais. Dh'fhuirich e gus an robh iad air a dhol à sealladh agus lean e iad. Bha an rathad a' lùbadh sios chun a' bhaile seachad air an sgoil.

Nuair a ràinig e an drochaid a bha faisg air an sgoil, chan fhaiceadh e sgeul air na gillean eile, ach chùm e air. Chaidh càr no dhà seachad. Bha e an dòchas nach

coinnicheadh e ri duine a dh'aithnicheadh e. Tharraing e coilear a sheacaid suas mu amhaich airson aodann fhalach agus choisich e na bu luaithe.

11. Slighe fo Sholas na Gealaich

Bha an Sgioba faisg air an drochaid thairis air Abhainn Leasgearraidh nuair a chaidh càr seachad orra gu slaodach. Thuirt MacDhòmhnaill gum biodh e na b' fheàrr cùrsa na h-aibhne a leantainn agus chuir iad cùl ris an rathad.

Cha robh mòran uisge anns an abhainn agus fhuair iad tarsainn air na clachan gun an casan a fhliuchadh. Bha MacDhòmhnaill air thoiseach agus an triùir eile ga leantainn. Air an làimh dheis bha am bàgh ciùin agus soilleir fo sholas mòr na gealaich. Mu dheireadh, chitheadh iad an cidhe air thoiseach orra agus crann àrd a' Mhary-Jane ag èirigh os a cionn.

“Tha i ann,” shanas Domitan. “Feumaidh gur e sin i.” Chuir e a làmh a-mach ris an fheadhainn eile gus nach dèanadh iad cus fuaim. Mar a dhlùthraig iad ris a' chidhe, chitheadh iad cuideigin na sheasamh is e a' coimhead sìos air an yacht.

Thàinig iad na b' fhaisge gus nach robh iad ach mu cheud meatair air falbh.

"Iain! Cha mhòr nach eil mi cinnteach gur e Iain a tha sin," arsa MacDhòmhnaill ann an guth iséal, fiadhaich.

"Chan urrainn gur e Iain a th' ann," arsa Punto, "dh'fhàg sinn na chadal e."

"Mura h-e, 's e cuideigin gu math coltach ris a th' ann," bheachdaich Casper.

Stad iad airson mionaid is iad a' coimhead.

"Trobhadaibh," arsa MacDhòmhnaill, "air 's bith cò th' ann tha e a' dol air bàord."

"Dè mas e aon den chriutha a th' ann?" chagair Domitan gu h-iomagaineach.

Thionndaidh MacDhòmhnaill. "Mas e cha bhi againn ach ri tilleadh. Trobhadaibh agus chì sinn cò th' ann."

Lean an triùir eile air a shàil.

12. Freagairtean is Ceistean

Bha Mgr Òg an-àird' anmoch. Cha do chòrd e idir ris gun robh Mgr MacLeòid air tighinn a bhruiddhinn ri clann na h-ostail. B' fheàrr leis a bhith air bruidhinn riutha e fhèin. An toiseach cha b' urrainn dha a chreidsinn gun robh gin dhe na gillean ri drogaichean. Ciamar a gheibheadh iad a leithid ann am Port Rìgh?

Ach a-nise bha dearbhadh aige. Bha a' Bhean NicColla direach air fònadh bhon ospadal agus i air innse dha gur ann gu math tinn le cus den droga cocaine a bha Ruairidh Moireasdan, no Easgann, mar a b' aithne do na gillean eile e. Bha e na fhior thàmailt dha Mgr Òg gun robh seo air tachairt ann an àite a bha an urra ris-san. Chuireadh e cliù na h-ostail ann an cunnart, gu h-àraighe nam faigheadh na pàipearan-naidheachd grèim air.

Bha Mgr Òg a-nis a' ceasnachadh caraid do Ruairidh, Coinneach MacRath, gille beag leis an fhar-ainm, Sgait. Bha esan na sheasamh agus e a' coimhead gu math duilich

air a shon fhèin.

“Tha thu a’ dol a dh’innse dhomh gach nì air a bheil fios agad, nach eil?” arsa Mgr Òg agus a shùilean air a’ ghille.

“Tha, Sir,” fhreagair Sgait le crith na ghuth.

“Tha fios agad gu bheil do charaid gu math tinn?”

Ghnog Sgait a cheann.

“Agus tha fhios agad dè rinn tinn e?” thuirt Mgr Òg le cinnt na ghuth.

Chrath Sgait a cheann agus cha tuirt e smid.

”Uill, innsidh mise dhut,” thuirt e agus sùil gheur aige air a’ ghille, “bha e a’ gabhail cocaine. Tha an t-ospadal dìreach air innse dhomh.”

Dh’fhàs Sgait geal. Cha b’ e gille cruaidh a bha ann idir, ach nuair a bhiodh Easgann air a chùlaibh.

“Falmhaich do phòcaidean,” dh’àithn an tidsear.

B’ ann gu h-aindeonach a rinn e sin. An toiseach thug e a-mach à pòcaidean a bhriogais sgian, sreang agus piosan peansail.

“A-nise do sheacaid,” arsa Mgr Òg.

Thug e a-mach dà shuiteas, salach le dust.

“Tha mi a’ cluinntinn fuaim pàipeir. Dè am pàipear a th’ agad?” dh’fhaighnich an tidsear. “Thoir a-mach e.”

Mu dheireadh, thug Sgait poca pàipeir a-mach. Anns a’ phoca bha pùdar geal.

“Dè tha seo?” dh’fhaighnich Mgr Òg.

“Chan eil fhios a’ m,” arsa Sgait.

“Chan eil fhios agad agus e nad phòcaid.”

Dh'aom Sgait a cheann agus cha do fhreagair e.

“Uill, tha fhios aig an dithis againn dè th' ann,” ars an tidsear gu cruaidh. “Càit an d' fhuair thu e?”

An toiseach cha robh Sgait airson innse. Ach bha fios aige nach robh cothrom air, gum b' urrainn do Mhgr Òg a dhol don ospadal agus dearbhadh gur e cocaine a bh' aige.

“Fhuair sinn e bho yacht aig a' chidhe,” dh'aidich e mu dheireadh.

Cha robh an còrr a dhìth air Mgr Òg. Dh'òrdaich e do Sgait a dhol don rùm aige agus fuireach an sin gu madainn. Chitheadh e an uair sin e. Nuair a dh'fhalbh an gille thog e am fòn agus chuir e fòn chun a' phoilis. Dh'inns e dhaibh mar a thachair agus gur dòcha gun robh yacht aig a' chidhe le drogaichean air bòrd. Gheall am poileas gun deigheadh iad sa bhad chun a' chidhe.

Chuir e fòn an uair sin gu Mgr MacLeod, an ceannard. 'S i, 's i an fhìrinn a bha aig a' Bhean NicAsgaill ceart gu leòr. Agus bha, bha e cinnteach gum beireadh am poileas air na h-eucoraich a bha air cocaine a thoirt do ghillean na h-ostail. Chuir e am fòn sios agus chaidh e a-mach. Bheireadh e sùil timcheall shuas an staidhre a dhèanamh cinnteach gun robh cùisean ceart gu leòr mus deigheadh e a-mach.

Thug e an aire gun robh doras dorm a trì fosigailte. Thug e sùil a-steach. Chitheadh e anns an leth-sholas gun robh rudeigin fada ceàrr.

Chuir e air an solas. Bha na leapannan uile falamh. Shuath e a lethcheann le a làimh agus rinn e feed fo anail.

Bha cùisean na bu mhiosa na bha e an dùil. Chaith e air ais sios an staidhre agus a-mach.

13. Mearachd MhicDhòmhnaill

Nuair a ràinig Iain an cidhe, chunnaic e an yacht anns an aon àite anns an robh i na bu thràithe. Cha robh duine eile ri fhaicinn. Chuir e iongnadh mòr air nach robh an Sgioba ann air thoiseach air. Thug e sùil air uaireadair – bha e leth-uair an dèidh meadhan-oidhche. Cha b' urrainn dha a thuigsinn dè bha air tachairt dhaibh.

Lùb e thairis air a' chidhe is choimhead e sìos air an yacht. 'S e tè gu math mòr a bh' innte. Cha robh gluasad sam bith air bòrd agus cha robh solas idir ri fhaicinn. An toiseach smaoinich e gum fuiricheadh e gus an tigeadh an Sgioba – ma bha iad a' dol a thighinn idir. Ach dè ma thog e ceàrr an còmhradh a bha eatarra anns an ostail ... no gun deach iadsan gu bàta eile?

An uair sin thàinig smaoin dhàna thuige. Carson nach deigheadh esan e fhèin air bòrd? 'S dòcha gum faigheadh e lorg air na drogaichean e fhèin, gun chuideachadh sam bith bhon Sgioba. Agus nan deànad e nì cho dàna 's dòcha gun gabhadh an

Sgioba ris mar aon dhiubh fhèin!

Bha a chridhe a' dol le brag na bhroilleach. Chuir e a làmh na phòcaid gus dèanamh cinnteach gun robh an toirdse aige. Dheigheadh ... dheigheadh e ann. Thug e sùil mun cuairt. Chuir e a chas air an àradh agus chaith e sìos. Ghreimich a chasan air uachdar na yacht. Għluais e cho sàmhach agus a b' urrainn dha gu deireadh a' bhàta. Bha doras a' chaban fosgailte, ach chan fhaiceadh e na bhroinn le cho dorcha 's a bha e. Chuir e air an toirdse agus an soillse air falbh bhon chaban is gu deireadh a' bhàta. Chunnaic e gun robh preasachan beaga an sin. Chaith e a-null gu fear agus dh'fħosgail e e. 'S e ròpaichean a bha ann. Dh'fheuch e a làmh sìos fodhpia. Dh'fhaidh e rudeigin neònach mar gum biodh pacайдean plastaig. Thòisich e a' tarraing tè a-mach nuair a chuala e guth os a chionn.

“Iain!”

Cha mhòr nach do dh'fhanntaig e. Choimhead e suas. 'S e MacDhòmhnaill a bha ann agus e a' crùbadh sìos bhon chidhe os a chionn.

“Dè tha thusa dèanamh an seo?” arsa MacDhòmhnaill ann an guth a bha fada ro àrd.

“Ist,” chagair Iain agus e a' cur a chorrag ri a bheul.

Chunnaic e gun robh an triùir eile den Sgioba còmhla ris. Dh'fhaidh e fuaim bho a làimh chlì, bhon chaban. Reoth e. Anns a' mhionaid sin dheàrrs toirdse na aodann. Cha robh àite ann far am b' urrainn dha teicheadh.

“De tha thusa a' dèanamh?” ars an guth air cùl na toirdse.

Thàinig an duine suas thuige agus rug e air cùl amhaich. Tharraing e a-steach don chaban e agus thilg e sìos air suidheachan e.

“S fheàrr dhut innse dhòmhσa dè tha thu a' dèanamh an seo,” ars an duine ris, agus a shùilean nimheil cruaidh.

“Chan eil càil,” fhreagair Iain agus crith na ghuth.

“Chan eil càil!” A bheil e na chleachdad agad a bhith a' tighinn air bòrd bàtaichean dhaoine eile? Agus aig an àm seo den oidhche,” ghlaodh Hardy agus e a' toirt sùil air

uaireadair.

Dhùisg am fuaim an dithis eile den chriutha. Thàinig Toff agus e na leth chadal agus e a' tarraing air a bhriogais ghleansach. Bha an Sgiobair air a chùlaibh agus e fhathast na lèine.

“An ainm an donais, dè tha seo? Dè tha a' tachairt?”

“Rug mi air a' ghille seo agus e a' rùrach ann an toll nan ròpa,” fhreagair Hardy gu cruidh.

Bha Toff a-nise na làn dhùisg.

“A bheil duine còmhla riut?” dh'fhaighnich Toff ann an cabhaig agus e a' dol a-mach gu deireadh a' bhàta. Cha do fhreagair Iain. Thug Hardy sgailc dha air a lethcheann le bhois.

“Freagair nuair a thèid bruidhinn riut,” dh'èigh e.

“Cha robh,” dh'inns Iain a' bhreug. Thàinig Toff air ais agus e a' coimhead riaslach.

“Leig às na ròpaichean,” dh'òrdaich e.

“Cuin?” ars an Sgiobair agus e a' coimhead air uaireadair.

“An-dràsta,” ghlaodh Toff. “Feumaidh sinn dèanamh air Sgonnsar sa bhad. Bha gillean eile còmhla ris. Chunnaic mi iad a' ruith air falbh.”

“Dè nì mi le seo?” arsa Hardy, agus e a' comharrachadh Iain.

“Glas anns an toiseach e ... greasaibh oirbh,” ghlaodh Toff.

Tharraing Hardy Iain sìos chun an tuill-toisich agus thilg e a-steach e.

Għlas e an doras air a chùlaibh. Laigh Iain air ais far an do thuit e.

Chluinneadh e na fir a' sporghail air feadh a' bhàta agus ag èigheach ri chèile. Thòisich an t-einnsean agus dh'fhaírich e an yacht a' gluasad air falbh bhon chidhe, an toiseach gu slaodach agus an uair sin na bu luaithe agus na bu luaithe.

Bha e na phriosanach agus gun fhios aige dè bha a' dol a thachairt dha.

14. An Sgioba an tòir nan Eucorach

Nuair a chunnaic an Sgioba Toff a' tighinn às an déidh, rinn iad às cho luath agus a b' urrainn dhaibh suas Sràid a' Chidhe. Nuair a mhothaich iad nach robh duine gan leantainn ge-tà, stad iad aig mullach na sràide. Bha MacDhòmhnaill a' cur às fhèin mu dheidhinn Iain.

“An t-amadan. An creideadh sibh e, gun robh e ann air thoiseach oirnn?” ghlaodh e agus e air a chur thuige gu mòr.

“Ach dè chuir esan ann co-dhiù?” arsa Punto agus a' cheist do dhuine sam bith a fhreagradh i.

Cha robh duine aca a' tuigsinn ciamar a bha Iain ann romhpa.

“Feumaidh gun robh fhios aige gun robh sinn a' dol ann agus gun do lean e sinn,” arsa

Domitan gu smaoineachail. “Cha bhiodh e riamh air a dhol ann leis fhèin.”

Chaidh dithis luchd-turais seachad air taobh eile na sràide. Bha iad a’ toirt sùil an taobh a bha iad.

Thuirt Punto ann an guth àrd gus an cluinneadh iad, “B’ fheàrr leam gun greasadh e air agus gum faigheadh sinn dhachaigh.” Agus thòisich iad uile a’ coimhead sìos na sràide mar gum biodh iad a’ feitheamh ri cuideigin. Chaidh an luchd-coiseachd seachad suas an cnoc. Dìreach an uair sin chuala iad einnsean bàta a’ tighinn beò.

“Seallaibh,” ghlaodh Casper, “tha iad a’ dol a dh’fhalbh.”

“Ma tha, tha Iain air bòrd aca,” arsa Domitan.

Chunnaic iad am bàta a’ gluasad air falbh bhon chidhe.

“Trobhadaibh,” dh’èigh MacDhòmhnaill. “Thèid sinn às an dèidh.”

Agus gun fuireach ri freagairt thòisich e air ruith gu ruige a’ chidhe.

“Ciamar,” bha Domitan a’ glaodhaich às a dhèidh, “s gun bhàta againn?”

Bha MacDhòmhnaill cleachdte ri bàtaichean. Bha bàta aig athair agus bha e eòlach air na bàtaichean a bhiodh ri cidhe Phort Righ. Ruith e sìos an laimrig a bha ri taobh a’ chidhe. An sin bha bàta-seòlaidh ceangailte agus einnsean deiridh oirre. Leum e air bòrd.

Cha robh tide aig an triùir argamaid ris.

Lean an fheadhainn eile air bòrd ach Domitan a bha a’ fuasgladh an ròpa.

“Dè ma bheireas iad oirnn?” arsa Punto le teagamh na ghuth.

“Chan urrainn dhuinn Iain fhàgail ged as e an t-amadan a th’ ann,” fhreagair MacDhòmhnaill gu cruaidh.

Cha robh freagairt aig duine dha sin. Bha bàta nan eucoireach a-nis pìos a-mach bhon chidhe agus a’ dol na bu luaithe. Tharraing MacDhòmhnaill air a’ chòrd. Air an treas tarraing thàinig i beò.

Leig Domitan às an ròpa agus leum e air bòrd. Ghluais iad air falbh bhon laimrig. Cha b' fhada gus an robh iad a-muigh anns a' bhàgh agus solais a' bhaile air an cùlaibh. 'S e bàta luath a bh' innte. Bha MacDhòmhnaill aig an stiùir.

“Tha sinn a' breith orra,” ghlaodh Punto.

15. Cunnart Mòr

“Chan eil sinn ag iarraidh breith orra,” arsa MacDhòmhnaill gu teann, “ach direach an leantainn gus am faic sinn càit a bheil iad a’ dol.”

Bha iad a-nis air am baile fhàgail fada air an cùlaibh. Chitheadh iad na solais a’ priobadaich fada air falbh. Thòisich Punta a’ call a mhisneachd agus e ag iarraidh tilleadh.

“Dè ma ruitheas sinn a-mach à peatroitil,” thuirt e.

Cha robh bàta nan eucoireach a-nise ach mu thri cheud meatair air thoiseach orra.

Gu h-obann ghlaodh Domitan, “Seallaibh, tha i air tionndadh.”

Cha robh teagamh sa ghnothach. Bha am bàta eile a’ tighinn gan ionnsaigh aig

astar. Thionndaidh MacDhòmhnaill an stiùir. Fhad's a bha iad a' tionndadh bha an yacht a' dèanamh direach orra.

'S e an smaoin a bha aca uile gun robh an yacht a' dol a dh'fheuchainn ri bualadh annta. Cha b' urrainn do Chasper snàmh agus bha iad co-dhiù leth-mhile bho thìr.

Chitheadh iad a-nis dithis den sgioba air bòrd agus slat fhada aig fear dhiubh. Cha robh dol às aca.

"Stadaibh," thàinig an èigh bhon bhàta mhòr. "Stadaibh agus cha thachair càil dhuibh."

Chùm iad a' dol.

Bha Hardy na sheasamh air deic a' Mhary-Jane, an t-slat leis an dubhan aige na dhòrn, deiseil airson grèim fhaighinn air bàta nan gilllean. Ri thaobh bha Toff agus rudeigin aige na làimh.

"Tha gunna aca," ghlaodh Domitan.

Mar a thuirt e na facail thàinig an urchair. Thilg na gillean iad fhèin air bonn a' bhàta. Agus direach mar a thilg, rug an dubhan aig Hardy air beul mòr an eathair. Leum Toff air bòrd agus an gunna aige fhathast na làimh.

Laighibh sìos agus na gluaisibh," dh'òrdaich e.

Bha am bàta a' tulgadh le gluasad Toff. Cha b' urrainn don Sgioba càil a dhèanamh. Bha sùil gach fear air a' ghunna agus gun fhios aca dè bha am beachd nan eucoireach.

"Cuir thugam an t-òrd," ghlaodh Toff agus e a' cur dheth an t-einnsean deiridh.

Thilg Hardy an t-òrd air bòrd. Thòisich Toff an uair sin a' slaiceadh an einnsein cho cruaidh agus a b' urrainn dha.

"Seo a-nise, cha toir sin fada sibh," thuirt e le gàire olc. "Cùmaibh air falbh bho obair fhear no 's e seo a gheibh sibh an ath thuras."

Smèid e an gunna riutha agus leum e air ais air bòrd a' bhàta aige fhèin.

Thionndaidh an yacht agus chaidh i gu deas, a' fàgail nan gillean ann am meadhan na mara gun dhòigh aca air a leantainn.

Thachair gach ni cho luath 's gun robh iad uile gun ghuth airson mionaid. 'S e Domitan a bhruidhinn an toiseach.

"Bha dùil a'm gun robh e a' dol gar marbhadh."

"Bha 's agamsa," arsa MacDhòmhnaill is a ghuth air chrith.

"Tha mi a' faireachdann tinn," arsa Casper. Bha cuideachd coltas tinn air. Chuir e a cheann thairis air beul a' bhàta agus chuir e a-mach.

Chuir Domitan a làmh air a ghualainn.

"Bidh sinn ceart gu leòr a-nis," thuirt e. "Seallaibh, cha do mhothaich iad dha na ràimh. Gheibh sinn air tilleadh."

Bha am bàta eile a-nis pìos air falbh.

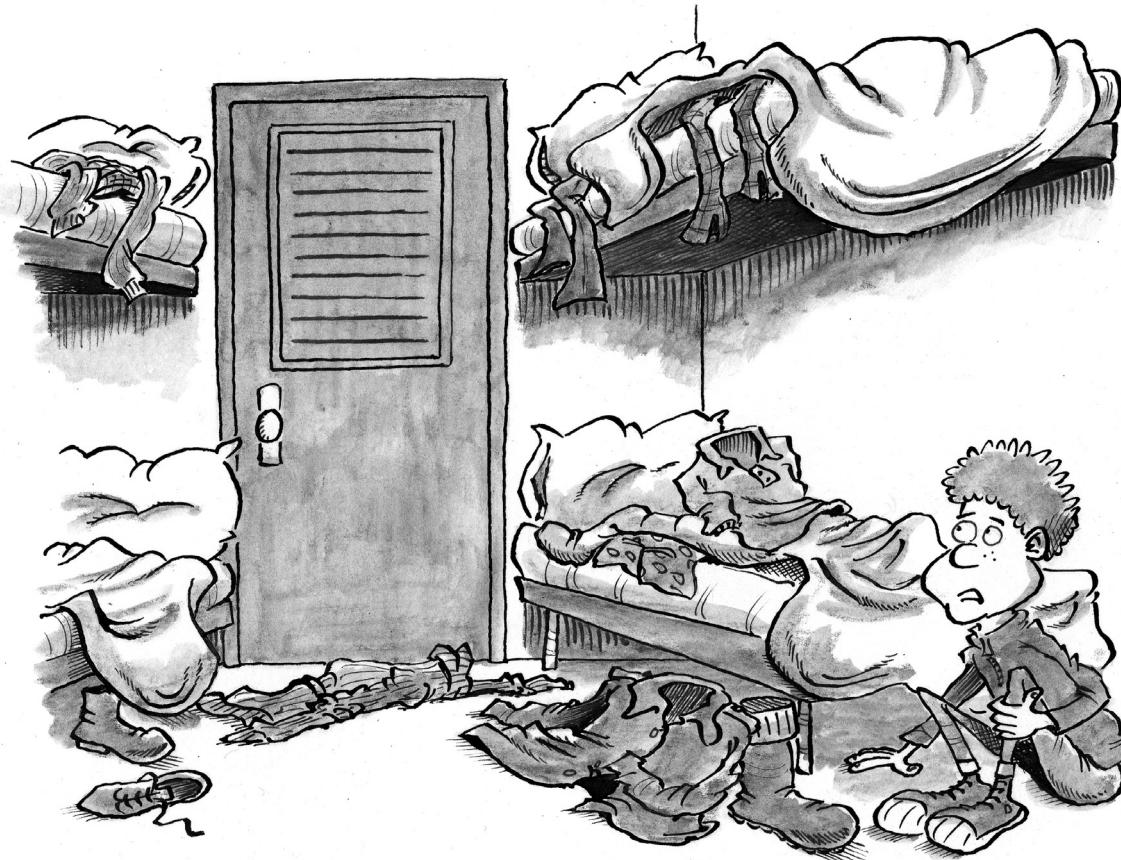
"Seallaibh," ghlaodh MacDhòmhnaill gu h-obann.

"Dè?" dh'fhaighnich Domitan.

"A bheil sibh a' faicinn an t-solais a' priobadh?"

Chunnaic iad uile an uair sin e, ach Casper agus a cheann fhathast thairis air a' chliathaich. Bha solas a' priobadh riutha bhon yacht.

"Iain a tha sin," arsa Domitan. "Tha e a' feuchainn ri rudeigin innse dhuinn."

16. Plana Iain

Nuair a thàinig Iain thuige fhèin, thug e an aire gun robh e ann an cùil gu math beag. 'S e seòmar-cadail na yacht a bha ann. Bha ceithir leapannan cliathaich ann agus an t-aodach air a thilgeil gu mì-sgiobalta air am muin. Cha robh dòigh ann air am faigheadh e a-mach. Bha e ann an suidheachadh na bu mhiosa na bha e riamh roimhe.

Bha e air a lionadh le eagal agus tàmait. Dè shàoileadh an Sgioba dheth a-nise? An àite an cuideachadh 's ann a bha e air brochan a dhèanamh den a h-uile càil. An àite leigeil leis a bhith anns an Sgioba 's ann a sheachnadh iad buileach e. 'S e sin nam faigheadh e às a' ghàbhadh anns an robh e le a bheatha.

"Feumaidh sinn tilleadh." Thug èigheach nam fear Iain às a smuaintean. "Tha iad a' tighinn nas fhaisge."

Thug sin dòchas dha. Feumaidh gun robh bàta eile a' tighinn às an dèidh. 'S dòcha gur e am poileas a bh' ann. Dh'fhairich e am bàta a' tionndadh. Chaidh na mionaidean seachad.

Chuala e an uair sin aon de na h-eucoraich ag èigheach, "Stadaibh. Stadaibh agus cha thachair càil dhuibh."

An dèidh greiseig chuala e guth eile nas fhaide air falbh is e ag ràdh, "Tha gunna aca."

Cha mhòr gun creideadh e a chluasan. 'S e Domitan a bha ann. Feumaidh gun robh an Sgioba air tighinn às dèidh nan eucoireach. Bha e a' feuchainn ri obrachadh a-mach ciamar a rinn iad an gnothach air sin a dhèanamh nuair a thàinig urchair. Bha gunna aca ceart gu leòr. Chuir sin an t-eagal buileach air. 'S e daoine air leth cunnartach aig an robh e an grèim.

Chuala e èigheach eile agus an uair sin brag rudeigin cruaidh air meatailt.

Thuig e gun robh iad a' briseadh einnsean a' bhàta anns an robh an Sgioba. Bha iad ag iarraidh stad a chur orra gus nach deigheadh an leantainn.

Bheothaich einnsean na yacht. Bha iad air falbh a-rithist. Bha a cheann goirt agus cnap na amhaich. Cha robh fhios aige cait an robh iad ga thoirt. Fuirich ort, bha fhios aige. Chuimhnich e mar a thuirt fear na briogais għleħsaich nuair a bha am bàta aig a' chidhe gum feumadh iad dèanamh air Sgonnsar.

Nam b' urrainn dha innse don Sgioba gur ann an sin a bha iad a' dol. Ach ciamar?

Chuimhnich e an uair sin an toirdse na phòcaid. Thàinig plana dàna thuige. Nuair a thàinig Punto do sgoil Phort Righ an toiseach, bhiodh an dithis aca a' dol chun na Scouts. An sin dh'ionnsaich iad Còd Morse. Chaidh e thairis air na inntinn. Bha, bha cuimhne aige air fhathast. Sheall e mun cuairt ach cha robh uinneag ann. Dh'fheumadh e faighinn a-mach mus deigheadh am bàta eile à sealladh.

Cha robh ann ach aon dòigh air am b' urrainn dha smaoineachadh. Leigeadh e air gun robh cur na mara air. Dh'fhaodadh gun leigeadh iad a-mach air deic e airson àidhir. Thòisich e air bualadh air an doras. An ceann greis dh'fhosgail Hardy e.

"Dè tha thusa ag iarraidh?" thuirt e gu cruaidh agus a shùil fad an t-siubhail air Iain.

“Tha mi gus cur a-mach. Am faod mi tighinn a-mach airson èadhar?” ghuidh e air.

Thàinig Toff air a chùlaibh. “Leig a-mach e. Chan fhaigh e teicheadh a-nis co-dhiù.”

Chùm Iain grèim air a mhionach mar gum biodh e tinn agus chaidh e a-mach tron chaban mhòr gu deireadh a' bhàta. Shuidh e air suidheachan an sin agus a cheann a-mach air a' chliathaich.

Fo achlais chitheadh e an Sgiobair aig an stiùir. Chluinneadh e Toff a' gàireachdainn.

Nuair a bha e a' smaoineachadh gun robh e sàbhailte, thug e a-mach an toirdse à pòcaid a sheacaid agus, ga falach le a bhodhaig, thòisich e air a priobadh. Chan fhaiceadh e sgeul air bàta an Sgioba. Bha e ag ùrnaigh nach robh iad timcheall an rubha is a-mach à sealladh.

Phriob e na litrichean airson Sgonnsar. *Dit, dit, dit, - da, da, dit – da, da, da --- ...* a-rithist agus a-rithist. Chuala e aon de na h-eucoraich a' tighinn thuige agus dh'fheuch e ris an toirdse a shàthadh na phòcaid.

“Dè th' agad an sin?” arsa Hardy gu h-amharasach. Spion e an toirdse às a làimh.

“S e seo a th' agad, an e? Seall, Toff an rud a bh' aige,” dh'èigh e ri a charaid.
“A' feuchainn ri ar brath.”

“Tilg air ais don chaban e,” arsa Toff gu gruamach. “Seall na trioblaidean a dh'adhbhraich thu, thusa a' toirt dhrogachean do ghillean na h-ostail.”

Le greann rug Hardy air seacaид Iain gu garg agus tharraing e e gu toiseach a' bhàta aon uair eile.

17. Tuigse

Nuair a chunnaic an Sgioba gun robh Iain a' priobadh an t-solais riutha, cha robh iad an toiseach cinnteach dè bha e a' feuchainn ri innse dhaibh. An uair sin ghlaodh Punto agus e air bhioran. "S e Còd Morse a th' ann."

"Dè tha e 'g ràdh?" arsa MacDhòmhnaill gu mi-fhoighidneach.

"Fuirich mionaid." Bha e a' geur-amharc is e a' feuchainn ris na litrichean a dhèanamh a-mach agus aig an aon àm a' rannsachadh a chuimhne. Cha dèanadh e a-mach an dàrna litir ach rinn e a-mach an 'S' agus an 'O'. "S' rudeigin, 'O' rudeigin, 'N'."

"SOS", ghlaodh MacDhòmhnaill.

"Chan e, chan e," arsa Punto. "Fuirichibh mionaid. Tha e a' tighinn a-rithist. 'S'

rudeigin, ‘O’ rudeigin ‘N’, ‘S’, ‘A’, rudeigin.” Bha e a’ feuchainn ri cuimhneachadh dè bha dit, da, dit, an litir mu dheireadh, a’ ciallachadh, ach cha robh cuimhne aige. Thàinig na h-aon litrichean a-rithist. Bha Iain a’ dèanamh an aon fhacal a-rithist agus a-rithist.

“Feumaidh gur e àite a th’ ann,” arsa Domitan.

“An dàrna litir *da, da, dit*,” Bha Punto a’ dèanamh a dhìcheall gus cuimhneachadh.

“G’,” dh’èigh e gu h-obann, “G’ a th’ ann. ‘S’ ‘G’ ‘O’ rudeigin ‘N’ ‘S’ ‘A’ rudeigin .

“Sgonnsar,” ghlaodh Domitan le iolach.

Dh'aontaich iad uile gum feumadh gur e sin a bh' ann.

“Tha e a’ feuchainn ri innse dhuinn gu bheil iad a’ dèanamh air Sgonnsar,” arsa MacDhòmhnaill. “Feumaidh sinn innse dhan phoileas.”

Bha iad an ear air Beinn Tianabhaig agus gun aca ach na ràimh. Cha robh dòigh anns am faigheadh iad air ais gu Port Righ ann an àm. “S e Camas Tianabhaig as fhaisge,” arsa Casper a bha a-nis
a’ faireachdainn na b’ fheàrr.

Dh'aontaich iad gun iomradh iad cho luath agus a b' urrainn dhaibh gu Camas Tianabhaig. Nuair a ruigeadh iad dh’fheumadh iad a dhol gu taigh agus na daoine a dhùsgadh. Bhiodh aca ri turas mu seach a ghabhail air na ràimh.

Choimhead MacDhòmhnaill air an uair. Bha e fichead mionaid an dèidh uair.

18. Adhartas

Nuair a dh'fhàg Mgr Òg an ostail, leum e a-steach don chàr aige agus rinn e direach air a' chidhe. Bha e an dùil gum biodh am poileas ann roimhe, agus bha e ceart. Bha e eòlach air an t-Sàirdseant MacPhàil ged nach aithnicheadh e am poileasman òg a bha còmhla ris.

“Chan eil yacht sam bith an seo, a charaid,” ars an Sàirdseant agus e a’ dèanamh cuairt mhiù-chùramach le a làimh taobh a’ chidhe. “Dè an t-ainm a thuirt thu a bh’ oirre ... am Mary-Jane?”

Ghnog Mgr Òg a cheann. “Tha sin neònach. Bha i ann gu cinnteach feasgar an-diugh a rèir aon de ghillean na h-osdail.”

“Ma bha i ann, tha i air falbh. Ach chuir sinn fios gu na maoir-chladaich sùil a chumail a-mach. Tha sinn cuideachd air innse do Mhaoir na Cusbainn agus

don phoileas air feadh na dùthcha. Tha mi an dùil gum bi sgioba bho Mhaoir na Cusbainn air an eilean a dh'aithghearr, mura h-eil iad ann mu thràth. Tha thu cinnteach gun tug luchd na yacht drogaichean do na gillean?"

"Tha aon de na gillean anns an ospadal mar a thuirt mi agus am fear eile ... nach d' fhuair mi drogaichean na phòcaid."

Bha am poileas a' smaoineachadh gur e gnothach uabhasach cudromach a bh' ann agus fios aca gun robh eucoraich a' feuchainn ri cocaine a thoirt a-steach don dùthaich. Aon uair 's gum faigheadh e gu na bailtean mòra bhiodh e soirbh crac a dhèanamh dheth, stuth a tha fada nas miosa agus nas cunnartache na cocaine fhèin. Cha bhiodh aig duine ach a ghabhail aon turas agus gheibheadh e grèim millteach air.

Bha am poileasman òg a' coimhead a-mach gu muir. "An cuala sibh siud? Tha mi cinnteach gur e urchair gunna a bh' ann.

Dh'aontaich Mgr Òg. Dh'fhàs e iomagaineach agus thàinig preasadhl na ghnùis. Bha e an dòchas na gillean bho dorm a trì fhaicinn shìos an t-sràid, ach cha robh sgeul orra. Thionndaidh e ris an t-Sàirdseant.

"Tha rud eile agam ri innse dhuibh. Thug mi an aire mus do dh'fhang mi an ostail gun robh còignear de na gillean air falbh a-mach."

"A-mach!" ars an Sàirdseant.

"Seadh, bha na leapannan aca faladh. Tha mi dìreach an dòchas nach deach iad an lùib nan eucoireach seo ann an dòigh sam bith."

Cha tuirt an Sàirdseant guth airson mionaid. An uair sin thuirt e, "S fheàrr dhuinn a dhol chun an stèisein. Feumaidh mi seo uile a sgriobhadh sios."

Bha Mgr Òg greis anns an stèisean is e a' freagairt cheistean gu mionaideach. Ainmean nan gillean, aoisean, ainmean is seòlaidhean am pàrantan agus fiosrachadh cudromach eile mun deidhinn. Dh'inns Mgr Òg dhaibh gun robh e a' cur iongnadh mòr air gun robh Iain Caimbeul a-muigh. Bhiodh esan mar bu trice leis fhèin. Cha robh e coltach ri rud a dhèanadh e idir.

Sheirm fòn an t-Sàirdseant. Chuir e a làmh thairis air am fòn agus thuirt e ann an guth diomhair ri Mgr Òg, “Tha aon de na gillean agad air am fòn. Ann an Camas Tianabhaig.”

Cha robh e soirbh Mgr Òg a chur suas no sìos ach chuir an naidheachd leithid de dh'iongnadh air agus gun do leum e gu a chasan ag ràdh, “Dè an donas a tha e a' dèanamh an sin?”

Ged a bha an Sàirdseant ann am meadhan cùis cho cudromach, cha b' urrainn dha gun gàire a dhèanamh. Ach cha do mhair a ghàire fada nuair a fhuair e an naidheachd bho MhacDhòmhnaill (a bha air ceann eile na loidhne) gun robh na h-eucoraich a' dèanamh air Sgonnsar agus gille bhon ostail, Iain Caimbeul, air bòrd a' bhàta aca.

Leum an Sàirdseant gu a chasan. “Fuirichibh far a bheil sibh,” dh'eigh e a-steach don fòn. “Thig Mgr Òg gur n-iarraidh.”

Thionndaidh e ris a' phoileas òg. “Feumaidh sinn gunnaichean a thoirt leinn.” Agus a' sineadh iuchraichean dha dh'iarr e air dà ghunna-làimh fhaighinn.

Chaidh am poileas òg a-mach ann an cabhaig.

“Chan eil fhios againn cò ris a tha sinn a' dèiligeadh,” thuirt an Sàirdseant ri Mgr Òg. “Chan eil sinn ag iarraidh do chur ann an cunnart. Bhiodh e na b' fheàrr...”

“Tha fhios a'm,” bhris Mgr Òg a-steach air a chòmhradh. “Thèid mise a dh'iarraidh nan gillean.”

Stad e mus tuirt e. “Ach feuch gum bi sibh faiceallach.”

Thuig an Sàirdseant gun robh dragh mòr air mu shàbhailteachd a' ghille.

“Bidh sinn cho faiceallach 's as urrainn dhuinn,” thuirt e le teinne na ghuth.

Thàinig am poileas òg air ais le gunnaichean agus dà lèine-dion. Chuir iad orra na lèinteann ann an cabhaig agus dh'fhalbh iad.

Chaidh Mgr Òg a-mach chun a' chàir aige. Bha preasan air a lethcheann, mar a bhiodh nuair a bhiodh rudeigin a' dèanamh dragh dha.

19. Dòchas is Eagal

Bha Iain na shuidhe ann an caban a' *Mhary-Jane* agus e a' faireachdann gu math duilich air a shon fhèin. Cha robh e riamh air a bhith ann a leithid de chunnart. 'S e tidsear a bha na athair agus nurs na mhàthair. Nam biodh fhios aca air an t-suidheachadh anns an robh e, bhiodh iad a' dol às an ciall le iomagain.

'S ann a-nis a bha an suidheachadh eagalach anns an robh e a' drùidheadh air. B' e an aon dòchas a bh' aige gun robh fhios aig an Sgioba gun robh e air bòrd. Saoil am faca iad e a' priobadh na toirdse? Saoil an d' fhuair iad air ais gu tir?

Thàinig fuaim chun an dorais. 'S e fear na briogais gleansaich a bh' ann. Sheas e anns an doras agus e a' coimhad air gu geur. Chunnaic e gun robh Iain air chrith. Thàinig e a-nall agus shuidh e air an leabaidh mu choinneimh. Bhruidhinn e ann an guth sèimh.

“Inns dhomh na tha fhios agad air agus cha thachair càil dhut. Carson a bha thu air bòrd a’ bhàta againn? Cò chuir ann thu?”

Cha do chòrd an duine ri Iain. Bha a shùilean seòlta agus dh’aithnicheadh Iain gun robh e a’ saoilsinn tòrr dheth fhèin. Aig an aon àm smaoinich Iain gum b’ fheàrr dha bruidhinn. Cha dèanadh am fiosrachadh a bh’ aige mòran feum dha co-dhiù.

“Cha do chuir duine,” fhreagair e gu firinneach.

“Ach dè bha thu a’ dèanamh air bòrd?” chùm Toff air.

Dh’inns e dha an uair sin gach nì mar a thachair, mar a bha Easgann agus Sgait cho nàimhdeil ris, mar a chunnaic e iad a’ gabhail dhrogachaean, mar a chuala e an Sgioba a’ dèanamh phlanaichean, agus mar a smaoinich e gun deigheadh esan dhan chidhe cuideachd.

“Tha planaichean againne cuideachd,” arsa Toff agus a ghuth a’ fàs cruaidh, “planaichean mòra agus ma tha thusa air an cur ceàrr...”

Thug e an gunna a-mach às a phòcaid.

Nuair a chunnaic Iain an gunna, thòisich e air caoineadh.

“Tha mi direach ag ràdh riut, ma tha thusa air na planaichean againn a chur ceàrr, nach cuir an ostail dragh ort tuilleadh. Chan fhada gus am bi sinn ann an Sgonnsair far am bi bhan a’ feitheamh rinn. Ma thèid gach nì gu math, fàgaidh sinn an sin thu, ach mura tèid...”

Sheas e agus smèid e an gunna air beulaibh Iain agus chaidh e a-mach.

Chuir na facail aige gaoir tro fheòil Iain. Bha e a-nise duilich gun do dh’fheuch e ri innse don Sgioba mu Sgonnsar. Bha e ag ùrnaigh nach fhaca iad e a’ priobadh na toirdse. Nam faigheadh na h-eucoraich air falbh, gheibheadh esan às le a bheatha. Mura faigheadh...

Cha b’ urrainn dha Iain smaoineachadh air dè thachradh. Laigh e sìos air an leabaidh agus a cheann na làmhan.

20. Aig Cidhe Sgonnsair

Nuair a ràinig an dà phoileas Sgonnsar, bha Sàirdseant agus poileas às an Àth Leathann a' feitheamh riutha. Cha robh sgeul air bàta agus chan fhaiceadh iad càil a-mach às an àbhaist. Thug Sàirdseant MacPhail sùil air an uair. Bha e leth-uair an dèidh dhà. Bha na solais dheth anns na taighean mun cuairt.

Rinn iad plana gu luath. Dh'fheumadh iad na càraichean fhalach. Chuir iad suas frith-rathad iad, a-mach às an t-sealladh. Thug an Sàirdseant MacPhail aon de na gunnaichean do Shàirdseant an Àth Leathainn ag ràdh, "Tha fhios agad fhèin air na riaghailtean. Chan fhaod sinn losgadh mura bi sinn fhèin ann an cunnart."

Bha Sàirdseant an Àth Leathainn, duine mòr coibhneil, tiugh, air a bhith anns an arm. Bha e eòlach air gunnaichean. Ghnog e a cheann. "Na biodh dragh ort. Cha thachair càil mura bi gunnaichean acasan."

Gun dàil chaith iad sìos ris a' chladach, dithis air gach taobh den chidhe agus mu chaogad meatair bhuaithe. Laigh iad sìos far nach deigheadh am faicinn agus dh'fheith iad.

Chaidh tide seachad ach cha robh sgeul air a' bhàta.

"Tha mi 'n dòchas gu bheil sinn san àite cheart. Tha a h-uile càil an crochadh air sanasan-solais gille òg," chagair poileas òg Phort Righ ris an t-Sàirdseant.

"Chan eil càil a dh'fhios," ars an Sàirdseant gu foighidneach. "Feithidh sinn greis fhathast."

Bha iad leth-uair a thìde nan laighe nuair a thàinig Ford Transit. Stad i aig mullach a' chidhe agus chuir an dràibhear dheth na solais.

Bha rudan a' toiseachadh air tachairt. Bha an Sàirdseant an dòchas gun robh de chiall aig an dithis eile fuireach far an robh iad. Dh'fheumadh iad fuireach gus an tigeadh am bàta, ma bha i a' dol a thighinn idir.

Dh'fhosgail doras na bhana agus thàinig duine a-mach. Chan fhaiceadh iad aodann anns an eadar-sholas. Sheas e ri taobh na bhana is e a' coimhead gu muir.

Chaidh deich mionaidean seachad mus do phut am poileas òg an Sàirdseant. Chluinneadh iad fuaim einnsean bàta. An ceann greis chitheadh iad i a' dèanamh air a' chidhe, yacht meadhanach mòr le aon chrann àrd. Thug an Sàirdseant a' għlas den ghunna.

Thàinig am bàta a-steach ris a' chidhe. Chaidh fear na bhana ga coinneachadh agus leum e air bord. Chaidh mionaid no dhà seachad mus do thòisich iad a' giulain stuth bhon yacht chun na bhana.

Dh'fhuirich na poilis gus am faca iad gun robh ceathrar dhaoine air tir agus, an uair sin, għluais iad gu socair gan ionnsaigh.

"Am poileas. Stadaibh," ghlaodh an Sàirdseant. "Tha sibh cuairtichte."

Bha Toff aig cùl na bhana. Tharraing e gunna às a phòcaid agus loisg e air na poilis. Thilg iadsan iad fhèin air an talamh. Dh'fhaidh iad am peilear a' bualadh na cloich ri an taobh.

Loisg an Sàirdseant urchair an taobh a bha na h-eucoraich. Bha Toff a' losgadh orra bho oisean na bhana. Ach cha robh fhios aige gun robh poilis eile nan laighe air cùl chreagan air a chùlaibh.

Thàinig urchair eile agus thuit Toff gu talamh. Dh'fheuch an triùir eile ri sreap don bhan agus teicheadh.

Loisg an Sàirdseant MacPhàil air na taidhraichean agus shrac iad. Bha fhios aig na h-eucoraich a-nise nach robh dòigh aca air teicheadh agus thàinig iad a-mach le an làmhan anns an àidhir.

Bha na poilis a-nise air tighinn suas gu ruige na bhana.

“Laighibh sìos air an tàlamh agus na gluaisibh,” dh’òrdaich an Sàirdseant MacPhàil.

Rinn iad mar a chaidh iarraidh. Bha Toff na laighe is a' dèanamh cnead uabhasach agus grèim aige air a shliasaid.

“Cuir fòn airson carbad-eiridinn,” thuirt an Sàirdseant ris a' phoileas òg. Thionndaidh e ris an dithis eile. “Cumaibh sùil air na h-eucoraich gus am faic mi a bheil sgeul air a' ghille.”

Fhuair e Iain anns a' chaban agus e cho geal ris an anart.

“Na biodh eagal ort,” thuirt e ris gu coibhneil. “Tha na h-eucoraich againn an grèim.”

Rinn Iain snodha-gàire fann. Cha b' urrainn dha facial a ràdh. Cha mhòr gum b' urrainn dha creidsinn gun robh e saor, gun do thàrr e às le a bheatha.

“Trobhad,” ars an Sàirdseant. “Innsidh tu dhuinn mar a fhuair thu thu fhèin anns an t-suidheachadh seo air an rathad a Phort Rìgh.

Lean e an Sàirdseant a-mach às a' bhàta agus suas an cidhe.

21. Anns an Sgioba

Bha e faisg air còig uairean sa mhadainn nuair a ràinig Iain an ostail. Cha robh e riagh air smaoineachadh gum biodh toileachas air is e a' dol air ais don togalach ud, ach bha – ged a bha dragh air cuideachd. Cha robh fhios aige dè thachradh dha no cò ris a bhiodh Mgr Òg coltach.

Bha esan aig an doras. Dh'aithnich e gun robh e toilichte fhaicinn ged a bha e a' feuchainn ri coimhead cruaidh. Na ciad fhacail a thuirt e ris 's e, "Tha thu beò," agus an uair sin, "Chì mi anns a' mhadainn thu. Tha tòrr agad ri innse. Thoir an leabaidh ort an-dràsta."

"Rug sinn air na h-eucoraich, bidh thu toilichte a chluinntinn," ars an Sàirdseant MacPhàil ri Mgr Òg às dèidh do dh'Iain falbh. "Tha aon anns an ospadal agus triùir eile anns an stèisean."

“Taing do Dhia airson sin,” fhreagair Mgr Òg le dùrachd agus dh’fhàiltich e an dà phoileas don rùm aige.

* * * *

Chaidh Iain don dorm. Bha an Sgioba fhathast nan dùisg agus iad a’ bruidhinn mu dheidhinn nan gàbhaidheann anns an robh iad. Bha eagal a bheatha air Iain nach ann na b’ phasa a bhiodh cùisean dha anns an ostail agus gum biodh an Sgioba feargach ris. Ach ’s ann a bha iad càirdeil ris.

“Halo, 007, tha thu air ais,” ars MacDhòmhnaill.

“Inns dhuinn, siuthad inns dhuinn dè thachair,” ghlaodh Domitan.

Bha aige ri innse dhaibh gu mionaideach gach nì mar a thachair. Cha do dh’fhag e càil a-mach agus nuair a chriochnaich e thuirt Punto, “Nach math gun robh sinn còmhla anns na Scouts,” agus rinn e gaire.

Dh’inns an Sgioba an uair sin do dh’Iain mar a thachair dhaibhsan agus mar a thàinig Mgr Òg gan iarraidh ann an Camas Tianabhaig.

“An robh e fiadhaich?” dh’fhaighnich Iain.

“Bha,” arsa MacDhòmhnaill, “glè fhiadhaich. “Bidh e gar faicinn anns a’ mhadainn.”

Thug Iain an aire gun robh MacDhòmhnaill na bu chàirdeile ris na bha e riamh roimhe. An àite an dèanamh feargach ris, shaoil e gun robh na cunnartan anns an robh iad còmhla air an Sgioba agus e fhèin a dhlùthadh ri cheile.

“Tha rudeigin agam ri innse dhut,” arsa Domitan gu sunndach. “Ciamar a bu thoigh leat tighinn a-steach còmhla rinn, a bhith nad bhall den Sgioba?”

Cha b’ urrainn do Iain a thoileachas a chleith. “Ò, bu thoigh, ma tha sibh gam iarraidh.”

Lean Domitan air. “Às dèidh mar a thachair a-nochd agus na rudan a rinn thu cha robh sinn a’ smaoineachadh gum biodh e ceart gun thu a bhith anns an Sgioba. Agus, co-dhiù, chan eil sinn a’ smaoineachadh gun robh e ceart nach robh thu anns an Sgioba on toiseach.”

“Fàilte dhan Sgioba,” ars an triùir eile.

“Agus tha facal-faire ùr againn,” arsa MacDhòmhnaill. “A bheil fhios agad dè th’ ann – Sgonnsar.”

Rinn iad uile gàire.

Cha b’ urrainn do dh’Iain an toileachas a bha e a’ faireachdann a chur ann am briathran. Cha bhiodh e leis fhèin tuilleadh. Bha e cinnteach a-nis gun còrdadh an ostail ris. Bha e cinnteach cuideachd nach biodh Easgann agus Sgait a’ cur dragh air tuilleadh agus an Sgioba aige nan caraidean dha.

Bha e sia uairean agus solas na grèine a’ deàlradh a-steach air an uinneig.

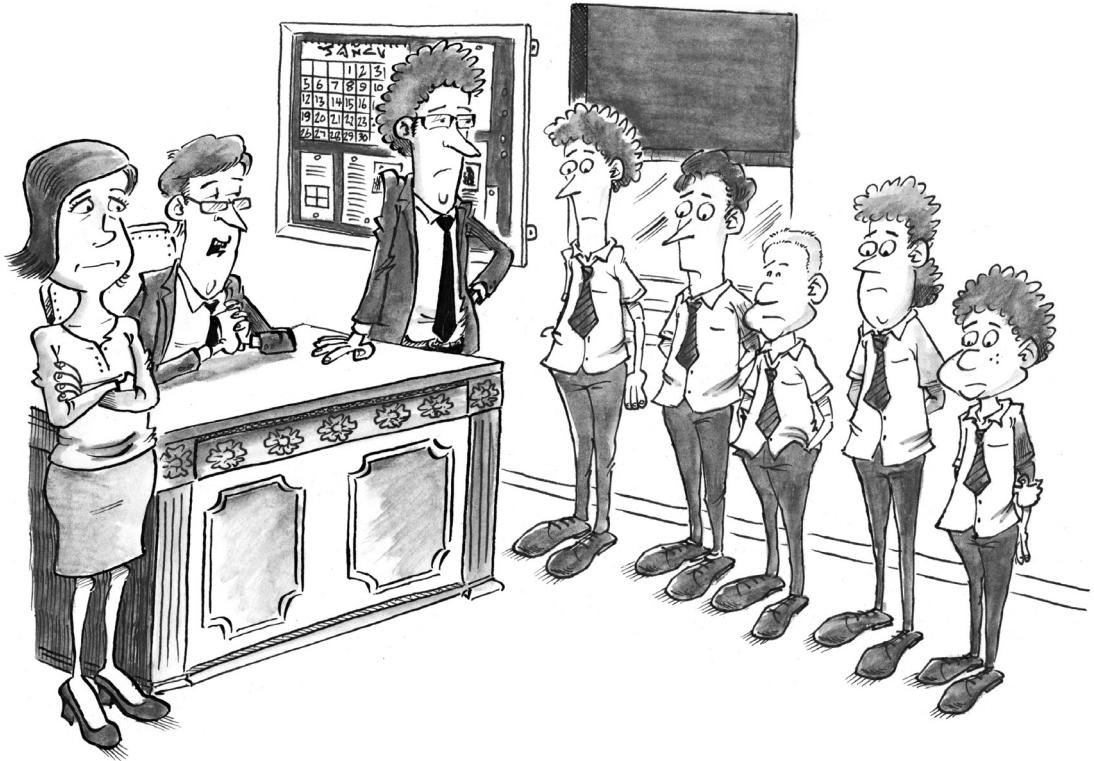
“S fheàrr dhuinn beagan cadail fhaighinn,” arsa MacDhòmhnaill.

“Gus am bi sinn deiseil airson Mgr Òg,” arsa Casper.

Bha iad uile sgìth agus bha sàmhachd ann às dèidh sin. Laigh Iain is e a’ smaoineachadh airson greis mhòr air na bha air tachairt dha anns na ceithir uairean deug a chaidh seachad. Mar a bha a shaoghal air tionndadh bho bhith gu tur dona gu bhith cha mhòr gu tur math.

Bha direach aon nì ga leòn – gun robh Muff marbh agus an dòigh anns an deach a marbhadh. Bha e an dòchas gum biodh Easgann agus Sgait air am peanasachadh ann an dòigh air choreigin.

’S iomadh smaoin eile a bha aige, ach mu dheireadh thuit e na chadal leis an sgìths.

22. Deireadh na Sgeòil

Chaidh an Sgioba a ghairm gu oifis Mhgr Òig aig naoi uairean. Bha an ceannard Mgr MacLeòid agus a' Bhean NicColla ann cuideachd. Bha aig an Sgioba ri innse gu mionaideach carson a theich iad a-mach às an ostail tron oidhche.

“Tha fhios agaibh gu bheil sin an aghaidh nan riaghailtean,” arsa Mgr Òg gu cruidh.

Dh'aom na gillean an cinn. “Tha,” fhreagair iad uile le guthan ciontach.

An ann ag iarraidh dhrogaichean dhaibh fhèin a bha iad, bha Mgr MacLeòid ag iarraidh faighinn a-mach. Bha aca ri innse bhon toiseach an t-adhbhar a thug orra falbh – nach robh iad ach ag iarraidh a dhearbhadh gun robh drogaichean air bòrd.

“Chan e sin obair chloinne,” arsa Mgr MacLeòid gu grad, “ach obair a' phoilis.”

“Tha sinn duilich,” arsa MacDhòmhnaill, “ma dh’adhbhraich sinn dragh dhuibh.”

“Dragh,” ghlaodh an ceannard, dh’fhaodadh sibh uile a bhith marbh. Cha chuala mi riagh nì cho amайдeach. Sibhse a’ dol air lorg dhrogaichean!”

Thug e dheth a speuclairean meatailt agus thòisich e air an glanadh.

Dh’fhàs e na bu chiùine. “Mar a tha fhios agaibh, chaidh na h-eucoraich a ghlacadh. Tha am poileas ag ràdh gun robh sibhse nur cuideachadh, ged nach eil mise a’ faicinn ciamar.”

Thionndaidh e ri Mgr Òg. “Innsidh Mgr Òg dhuibh dè tha a’ dol a thachairt dhuibh.”

“Bidh sibhse a’ nighe soithichean na suipeir airson an ath mhìos,” thuirt e gun ghàire air a ghnùis. “Ach ma gheibh mise grèim air duine agaibh a’ falbh a-mach às an ostail a-rithist às dèidh na solais a bhith dheth, tachraidh rud fada nas miosa. A bheil sibh a’ tuigsinn?”

Ghnog na gillean an cinn. Cha b’ urrainn dhaibh creidsinn gun d’ fhuair iad às le cho beag. Cha bu thoigh le duine aca a bhith a’ nighe shoithichean ach dh’fhaodadh iad turas mu seach a ghabhail.

’S i an fhìrinn gun robh Mgr Òg gu math pròiseil às na gillean às dèidh cho gaisgeil ’s bha iad air bhith, ach cha b’ urrainn dha sin innse dhaibhsan. Bha e gu h-àraidh moiteil à Iain, gun robh de dhànachd aige fios a chur leis an toirdse mu cheann-uidhe na yacht. Bha sin na chuideachadh mòr don phoileas, mar a dh’aidich iad fhèin.

* * * *

An uair a thill an Sgioba bhon sgoil aig ceithir uairean bha an naidheachd air feadh na h-ostail – bha aig Easgann agus Sgait ris an ostail agus an sgoil fhàgail.

“S math an airidh,” arsa Domitan, “às dèidh dhaibh an luch aig Iain a mharbhadh.”

“Chan ann airson sin ach airson a bhith a’ gabhail dhrogaichean,” ars Iain.

“Tha fhios a’m ach ’s math an airidh cò-dhiù,” thuirt MacDhòmhnaill.

“Cò tha a’ dol a nighe nan soithichean a-nochd?” ars Punto le gàire.

“Nighidh mise iad airson gu bheil mi ùr anns an Sgioba,” ars Iain.

“Cha nigh, ach nighidh mise iad, “thuirt Punto agus e a’ crathadh làmh Iain. “Tha sinn nar caraidean fhathast, nach eil?”

“Tha,” ars Iain le snodha-gàire bhlàth, “air ’s bith cò nigheas na sothichean.”